

csegtet, hogy magába foglalja majd Szibéria gabonatermő vidékeit is.

Berlin. Stockholmból táviratozzák: A Djen értesülése szerint Lenin és Trockij, minthogy a maximálista uralom végleg meg erősödött, vissza fognak lépni az ügyek vezetésétől. A kormányhatalmat a katonák és munkástanácsok főbizottsága fogja gyakorolni mindaddig, amíg az alkotmányozó gyűlés végleg megállapította az ország alkotmányos rendjét és a kormányhatalom be rendezését.

Vázsonyi a királyhoz megy.

— A delegációk ülése. —

(Telefon.) Politikai körökben élénk kommentárokat fűznek ahhoz, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök nem Vázsonyi Vilmossal utazott Bécsbe s ezt úgy állítják be, hogy a választójogi javaslatot nem a szerzője, hanem a miniszterelnök viszi a király elé. Ezzel szemben arról értesülünk, hogy a törvényjavaslatot Vázsonyi fogja referálni a királynak és csak azért nem kért audienciát, mert be akarja fejezni a törvényjavaslat indokolását.

Wekerle mai audienciája főleg a delegációkkal kapcsolatos kérdésekkel függ össze. Teljesen megbízható értesülés szerint mindazok, akik a választójogi kérdésben Vázsonyi politikai mellőzését hirdetik, legközelebb meg fognak győződni arról, hogy úgy a törvényjavaslatban, mint az azzal összefüggő politikai kérdésekben az egész vonalon Vázsonyi radikális álláspontja érvényesül.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A delegációk programját és külsőségeit a miniszterelnök tárgyalásai nem érintik, mert ezekről már korábban megtörtént a döntés. A magyar delegáció hétfőn délután három órakor tartja első ülését. Ezt csak az alakuló ülés előzi meg, amely már szombaton délelőtt tíz órakor lesz Budapesten, a parlament delegációs termében. Ezen az ülésen a delegáció tisztikarát választják meg s a bizottságokat osztják el egymás között a delegáció tagjai. Elnök Khuen-Héderváry Károly gróf lesz, aki a holnapi nap folyamán érintkezést keres Wekerle Sándor dr. miniszterelnökkel, hogy a királyhoz intézendő üdvözlő beszéd szövegét vele együtt közösen állapítsa meg. A király a trónbeszédet kedden délelőtt mondja el előbb a magyar, azután az osztrák delegáció tagjai előtt a Hofburgban. A delegáció alelnökévé Ziehy Ágost grófot, a főrendiház tagját választják meg. A magyar delegátusok részint vasárnap és kis részükben hétfőn délelőtt utaznak Bécsbe.

Bécsi tudósítónk jelentése szerint immár egészen bizonyos, hogy a delegációk nem költségvetést, hanem csak költségvetési provizóriumot tárgyalnak majd. Ennek az lesz a következménye, hogy az országos bizottság több időt fordíthat külpolitikai kérdések megvitatására. Nagybik fele a vitának a külügyi albizottságban zajlik le. A magyar delegátusok körében remélik, hogy az ülésszak a tanácskozás harmadik hetében okvetlenül véget ér.

Bécs. Wekerle Sándor miniszterelnök elutazása előtt fogadta a Pester Lloyd munkatársát, akinek audienciájáról ezeket mondotta:

— Nem formalitásból adtam át öfelségének a mai kihallgatáson a választójogi javaslat egy példányát, csak informálás végett. Vázsonyi Vilmos választójogi miniszter legközelebb megjelenik az uralkodó előtt és jelentést fog tenni a javaslatról. A királynak alkalmam lesz ezután a javaslattal szemben állást foglalni.

Lócs Rezső Nagy Ferenc kritikájáról.

(A tanács nem vállal felelősséget a bajokért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny-nek mai cikke, amely Nagy Ferenc közéleti államtitkárnak a városi tanácsról mondott lesújtó kritikáját tartalmazta, városszerint nagy feltűnést keltett. Anélkül, hogy kutatnók, kik a hibák a város élelmezési mizériái miatt csupán azt a tényt konstatáljuk, hogy Arad város élelmezése körül súlyos bajok vannak, hogy Arad közönsége nem kapja meg azt, amihez joga van.

Tudósítónk ma beszélgetett Lócs Rezső helyettes polgármesterrel, aki az államtitkár lesújtó kritikájáról a következőképpen nyilatkozott:

— Tévedés az ódiomot a városi tanácsra hárítani. Amióta a város közéleti élelmezését a közéleti bizottság vette a kezébe, a tanácsüléseken egyáltalában nem foglalkozunk közéleti élelmezési kérdésekkel. A tanácsnak sem kezdeményezési joga, sem végrehajtó hatalma a közéleti élelmezés terén sincsen. Mindent teljes felelősséggel a közéleti élelmezési bizottság és a Közéleti Hivatal intéz. Arról leheme vitakozni, hogy hol rejlik a hiba, de az én felfogásom szerint a polgármestert nem lehet felelősségre vonni, mert a polgármester mindent elkövet és elkövetett, ami hatalmában van. És hogy még sem sikerült rendet teremteni, az nem rajta mulott, sem pedig a tanácson, azt hiszem a közéleti élelmezési bizottságon sem, hanem kizárólag a különböző Központokon, amelyek mindig csak ígértek, de soha sem álltak. **A legnagyobb hiba az volt, amit a közéleti élelmezés terén elkövetünk, hogy beszüntítettük a hatósági üzleteket.** Nem mondom, hogy nem cselekedtünk helyesen, amikor a liszt szétosztását a kereskedőkre bíztuk és ezzel a liszt ellátást decentralizáltuk. De a többi élelmiszer elárúsítása sokkal könnyebben és sokkal célravezetőbben történt volna, ha a hatósági üzleteket nemcsak hogy továbbra is fenntartjuk, hanem a számukat még gyarapítjuk. Most már volna káposztánk is, volna burgonyánk is, volna sok egyéb élelmiszerünk is. Valószínű, hogy a város ráfizetett volna a hatósági üzletekre, de ez az áldozat lehetővé tette volna, hogy a közönség hozzájusson sok olyan élelmiszerhez, amit most sehol sem kaphat. De hát a mi kezünket megkötötték, különböző érdekeket sorakoztattak a közérdek elé és így mi semmit sem cselekedhettünk.

Megkérdeztük Zubor Andor pénzügyi tanácsost, hogy mi a véleménye a tanácsot ért kritikáról. Zubor tanácsos a következőket mondta tudósítónknak:

— A tanácsot nem lehet hibáztatni. A mióta a tanács kezéből kivették az élelmezési ügyeket, a tanács egyáltalában nem került abba a helyzetbe, hogy a közéleti élelmezési kérdésekkel foglalkozzék. Minden ügyet a közéleti élelmezési bizottság és a Közéleti Hivatal intéz. Hogy jól-e vagy rosszul, azért nem lehet a tanácsot felelősségre vonni, hanem azokat az urakat, akik a közéleti élelmezési bizottságban ülnek és akik kellő jóakarattal, de szakértelem nélkül intéztek minden fontos közéleti élelmezési ügyet.

Exterde Kálmán báró a Közéleti Hivatal vezetője így nyilatkozott:

— Nagy Ferenc államtitkár úr szigorú kritikáját mi nem érdemeljük meg. Nem akarok rátérni a bírálatnak a tanácsra vonatkozó részére, csupán arra a passzusra akarok reflektálni, amely az én csekély személyemet érinti. Azt hiszem, hogy az államtitkár ur az alatt az alárendelt hivatalnok alatt, aki a lisztszámításokat végezte, engem értett. Hát én a lisztszámítást nem készítettem hebeburgyán, a kimutatást a legfontosabb számítások és adatok alapján készítettem el, azt nem is én írtam alá, hanem maga Varjassy Lajos polgármester és ezt a kimutatást adta át a főispán ur önméltósága Nagy Ferenc államtitkárnak. Együtt voltam a főispán urral Nagy Ferenc államtitkárnál és a főispán már ekkor is kijelentette, hogy Aradnak 48 vagon lisztre van igénye, amit az államtitkár is elismert. Nálunk tehát ne keressék a hibákat, hanem keressék ott, ahol minden kérelmünk süket fülekre talált.

Lesz városi étkező.

(Exterde Kálmán báró nyilatkozata.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy Exterde Kálmán báró, a Közéleti Hivatal vezetője Nagyváradra utazott, hogy ott tanulmányozza a hatósági közös étkezdék rendszerét, mert, mint ismeretes, Arad városa is létesíteni akar közös étkezdéket. Exterde báró két napig időzött Nagyváradon, ahonnan tegnap érkezett meg. Tapasztalatairól a következőket mondta tudósítónknak:

— Nagyváradon három közös városi konyha működik. Az egyik konyhában kizárólag tisztviselők részére főznek és ennek alapján zöldségleves, káposzta főzelék, vagdalt hus és fánk is szerepel. Egy ilyen ebédért a tisztviselők 2 k. 20 fillért fizetnek. A másik városi konyhát hársi felkeresheti, ahol elég változatos is az étlap. Hétfőn például huslevest, főzeléket marhahus feltéttel, és káposztás-tésztát adnak, vasárnap paradicsom levest, káposztafőzeléket sertéshussal és lekváros tésztát. Egy ebéd tésztával 1 k. 40 f., tésztával 2 k. 10 f. Végül van egy hatósági munkásétkezdő, amelyben kizárólag munkások étkeznek. A menü itt a következő: vasárnap pergelt leves májgaleuskával, töltött káposzta, sertéssült, pozsonyi kifli; szerdán husleves, paradicsomos burgonya, főtt hus és grizes metélt. Egy ebéd ára tésztával 1 k. 40 f., tésztával 2 k. 10 f.

Exterde báró végigevett egy ebédet a munkásétkezdőben, ahol a főtisztviselt marhahusleves, főtisztviselt feltéttel és káposztás metélt kitanó volt. Érdeklődött a közös étkezdék adminisztrációjáról és a nyert felmérésből megállapította, hogy Nagyváradon már adhatnak ilyen olcsón jó és izletes ételeket. Nagyvárad városa ugyanis 108 hold saját és 140 hold bérelt földön konyhakertészetet folytat és ennek termékeit nemcsak a városi étkezdék részére használják fel, hanem a fölösleget még a piacnak is jut. Ezenkívül a városi földek bérlői kötelesek a terményeknek nagy részét a városnak átadni. A nagyvárad közéleti élelmezés különben a múlt évben 750,000 korona tiszta haszonnal működött, aminek az a magyarázata, hogy sok élelmiszerrel sokkal drágábban átlak el Nagyváradon, mint Aradon.

Exterde báró nagyváradai tanulmányútja eredményéről a közéleti élelmezési bizottság pénteki ülésén számolt be és előterjesztést fog tenni a hatósági közös konyhák felállítására.

Barabás Béla Pesten.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A mult hét utolsó napjaiban újra Budapestre érkezett Barabás Béla, az aradi főispán, aki immár végleg elhurcolkodott Mátyásföldi villájából és ugylátszik visszavonlatlanul aradi lakos lett. A főispánt azonban igen gyakran a fővárosba hozzák Arad ügyes-bajos dolgai, reggeltől-estig járja a miniszteriumokat, a különféle hatóságokat és Arad érdekében olyan agilitást fejt ki, aminőt eddig főispánoktól nem igen láttunk.

Az aradiakat kétségtelenül érdekli az, miként él és miként dolgozik itt az ország fővárosában az aradi főispán. Az Aradi Közlöny szerkesztőségének megbízásából az utolsó napokban több ízben kerestem fel Barabás Bélát. Először a lakásán látogattam meg, ahol azonban alig tölt naponta egy-két félóránál többet. Jellemző a mai időkre, hogy a főispán ur leginkább kávéházban ad rendesvoust nekem, reggelinél szoktunk találkozni, ilyenkor szívesen elmondja a méltóságos ur, hogy mit végzett Arad érdekében. Azért találkozunk a kávéházban, mert ilyenkor reggelizik a főispán, máskor alig van ideje, azt pedig, hogy hol fog ebédelni, maga sem tudja, valamelyik vendéglőbe vetődik be annak a miniszteriumnak a közelében, a hol a déli órák éppen érik.

A lakása ott van, ahol tíz esztendővel ezelőtt a lakása és az ügyvédi irodája volt, a Rákóczy-uton abban a házban, hol az Uránia-színház és a Színművészeti akadémia vannak. Baky Imre dr. pestmegyei árvaszéki ülnök bérlé most a lakást, ő engedett át egy szobát az aradi főispánnak. Amikor korán reggel felkerestem őt pesti otthonában, már az íróasztala mellett fogad. Előtte levelek, egy csomó akta, egy csomó sürgöny, a postások egyre-másra hozzák az irásokat Aradról, van elég dolga az aradi főispánnak.

Nevetve mondja:

— Látja ez sem esett velem még meg, ami tegnap történt. Tegnap, hétfőn volt a házasságunk évfordulója. Hogy hányadik? Ezt nem árulom el. Nagyon sokadik már. De soha nem történt meg, hogy a házassági évfordulónál talán lett volna a feleségemtől. Most magam helyett csak egy sürgönyt küldhettem Aradra. És ezen a családi ünnepemen a Közélelmezési Hivatalban tanácskoztam Nagy Ferenc államtitkár ural...

Elmondja azután, hogy az a szoba, ahol most dolgozik, Tabakovics Györgynek, egykori ügyvédtársának volt a szobája. Most állandóan ide száll meg, ha Budapestre érkezik. A szobában kevés a butor, egyszerű székreny, egy ágy, a sarokban egy igazán szép rokokó fotel, a falon egyetlen kép, Paulay Erzsébet portraja.

Nevetve mondja a főispán ur:

— Ugye szép asszony? Tegnap nagy vacsora volt házigazdáméknál, itt volt ő is. Végre a művésznőnek van valami köze a mi vármegyénkhez.

Express levelet hoznak. Aradról érkezik. Egy ajánlott levélben Kurtucz Valéria dr., a gyulai tisztiorvos jelenti be, hogy ő is pályázik az aradi gyermekmenhely igazgatói állására. De még pénzt is hoz a posta, igaz, hogy nem készpénzt, hanem csak bejelentést: egy aradi kereskedő ide értesíti a főispán urat arról, hogy az általa megkezdett gyűjtéshez félevenként 100 koronával járul hozzá. Erről a gyűjtésről igen meleg, emberi szavakkal emlékezik meg Barabás Béla. Elismerőleg beszél az aradiakról, azután szinte könyes lesz a szeme, amikor mutatja azokat a leveleket, amelyekben szegény özvegyasszonyok, hatgyerekes anyák, kiknek uruk valahol Itália földjén harcol, megköszönik a támogatást. Az aradi főispáni titkár utána küldi a postát, a hatalmas paksamétából egész csomó ilyen levél kerül az íróasztalára. Irja az egyik asszony: Én és gyermekeim fohászunk a jó istenhez, hogy méltóságos uramnak friss, jó egészséget adjon... Ilyen és ehhez hasonló mondatokkal vannak tele a levelek, amelyek legtöbbször természetesen kérés van. Aradi öreg népfelkelők kéri, hogy járja már ki a gyulai reginentnek Aradra való helyezését, írják, hogy nem fogják felenni az aradiak

elől az ennyivalót. Ebből a levélből már akta lesz belekerül abba a paksamétába, amelyiken kívülről ez a szó áll: honvédelmi miniszteri ügyek.

Azt a levelet, amelyik Bécsből jött a közös pénzügyminiszter írta, egy másikban Wekerle közöl valamit Barabás Bélával és így írja alá a levelet: igaz régi barátod, Wekerle Sándor.

Kilenc óráig eltart, amíg Barabás Béla a postával végez. Nevetve mondja, hogy ekkora postája nem volt soha. Munka kell hozzá szortírozni a sok levelet, mindegyiket beosztani oda, ahova tartozik. És minden levél elintézésére ma vagy holnap rá kerül a sor. Kis cédlákra a napi programot írja. Azután ha a programmal készen van, az irattáskába kerülnek azok az ügyek, amikre ma sor kerül. Ma például ilyen változatos a műsor:

El kell menni mindenekelőtt a Mártába, ez a szépvü intézet Budapestben a hatósági cselekedőkövetítő, itt fogadni kell valami rendes szóbalányt. Aradon nem igen kapni. Azért a Márta az első stáció, mert ide korán lehet még menni, olyan időben, amikor más hivatalban nem igen vannak. Innen a Székvárosponthoz visz az út. Ja igaz, a Székvárosponthoz! Hol is van a Zádor-levele? No megvan! Azután fel a Városházára, ahol Deutsch Jozefa ügyében kell tenni valamit. Innen a Megyeházára kell sietnie, a pestmegyei főispánnál lesz a visit. Délben a honvédelmi miniszteriumban egy csomó elintéznivaló dolgot kell tető alá hozni. Ha azután marad még idő, akkor beugrunk egy pillanatra Magyarhoz is, a nagytrájkoshoz, hiszen szűki ben vagyunk a dohányynak. Ja, majd elfelejtetem, beeresztőt is kell venni. Aradon nem igen jutni ehhez. A honvédelmi miniszteriumból azután csak egy ugrás a belügy, ebben a sárka kuvertában van az aradi városi tisztviselők fizetésrendezési dolga. Ezt is el kell intézni.

A délutáni programot majd csak délelőtt állapítja meg a főispán.

Pesti otthonában jól érzi magát Barabás Béla, csak kár nagyon — mondja — hogy keveset lehet otthon, pedig a háziasszonya nagyon szép asszony. Nagyon dicséri Bakyékát, Baky édesapja, aki református lelkész, képviselőtársa volt. A házban különben mindenki ismeri Barabás Bélát, a házmester, aki felvisz a liften, már tíz esztendővel ezelőt is itt volt. A mikor lemegyünk, mindenki köszön a főispánnak, a házmester, a takarítóasszonyok, de még a színművészeti akadémia ifjú hölgyei is.

Megbeszéljük a holnapi találkát, elbucszunk, de pár szó kerül még arról a nyilatkozatról, amelyet tegnap telefonon leadtam már az Aradi Közlönynek.

— Talán akadnak Aradon — mondja bucsuzáskor — kevesen, akik azt hiszik, hogy az éles nyilatkozatnál pártszempontok vezettek. Pedig higgye el nekem, nem élek most pártéletet, az embernek enni kell és nem ér rá arra, hogy párttal törődjék...

VÁROS ÉS MEGYE.

Pályázat aljegyzői állásra. Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő és a legközelebbi törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlés által választás útján betöltendő II. aljegyzői állásra történő választás által esetleg megüresedendő és X. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott 2200-korona kezdő fizetés és 720 korona lakbér járandósággal díjazott rendőrfogalmazói állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi L. t.-e. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címzett kérelmeiket a hivatalos órák alatt, folyó évi december hó 10-ig bezárólag hivatalomhoz nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tisztviselői orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Varjassy Lajos, polgármester.

Élelmiszert tilos rekvirálni.

(Felesleges zaklatás az aradi háztartásokban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szatirát kellene írni arról az intézkedésről, amely keserűséggel tetézi, újabb zaklatással keseríti el az aradi polgárság életét. Komikusan hangzik, de tény, hogy Aradon most a háztartásokban a rekviráló biztosok ajtóról-ajtóra járva, a feleslegeket kutatják. Az Országos Közélelmezési Hivatal a háztartásokban is elrendelte a rekvirálást, ahol a fejkvótánál fél kilóval több lisztet, kukoricát találnak, azt el kell kobozni. Ha ez nem satira, akkor csak siralmas, vérszegény és sötét bürokratikus vakságnak a szülöttje lehet az az elhatározás, amely tudja isten hol fogamzott meg. Budapestben, ahol éppen a legilletékesebb fórum, Nagy Ferenc államtitkár tudja, hogy Aradon mindenben szükség van és felesleg legfeljebb azokban a rendeletekben, amelyek egy fabatkát sem érnek, és arra való, hogy még zavarosabbá tegyék a közlelmezést és még kínosabbá és elviselhetetlenebbé az életet.

A polgármester igen szigorú rendeletének megfelelően az adókerületi vezetők, akik most végzik az adóösszeírást, szigorúan betekintenek az éléskamrákba is és rekvirálnak. Napok óta folyik ez a sziszifuszi munka és mint egyik rekviráló biztos mondotta, az Aradi Közlöny tudósítójának, annyira megunta az életet miatta, hogy holnap jelentést tesz Zudor Andor tanácsnoknak, aki az ellenőrzéssel van megbízva és kéri felmentését.

— Az orosz vagy a betörő oláht nem fogadták olyan ellenséges indulattal, mint ahogy bennünket fogadnak — mondotta — és annyi gorombaságot és jogos átkot kapunk a közönség zaklatása miatt, amennyit Arad összes élélmiszereit sem veszek magamra.

— Mit adott nekünk a város, mivel látott el bennünket? — ripakodnak ránk mindenütt — milyen jogn érdeklődik az éléskamránk iránt, amelyek a város vezetősége, vagy az Országos Közélelmezési Hivatal jóvoltából üresen állanak. Csak azt tudtuk eltenni a tölre, amit a szánktól elvontunk, és amiért a gyermekeink megkoplálnak. Hetek óta egy szem cukrot nem ad, egy fél kiló burgonyát vagy babot nem tud szerezni nekünk, most ideküldte a nyakunkra a rekvirálást és elviszik a felesleges lisztet. Nem tudom Aradon kinek van felesleges lisztje?

— Az üres spájznak bolond a gazdasszonya — mondotta egy urinó — hát még milyen bolond lehet az, aki az üres spájzban fölösleget keres?

Ilyen fogadtatásban részesülnek a városi tisztviselők, akik azonban mégis produkálni kötelesek és úgy látszik, van bennük egészséges humor, és le akarják járni ezt az abszurd „honmentő és államférfiu” ötletet és nagy mohósággal vetik rá magukat a két kiló tergore, egy kiló lisztre, és két kiló dióra, amit szorgos kutatás után valahol az éléskamra egyik sarkában nagy diadallal megtalálnak.

Hadik János gróf, az országgyűlésben megdöbbenést előidéző areok előtt bejelentette, hogy semmink sincs, se burgonya, sem hüvelyes nem termelt és inségnek nézünk elébe. Ugy látszik, hogy a közlelmezési miniszter arra a gondolatra jutott, hogy a városok éléskamráiban a nyáron titokban hüvelyeset és burgonyát termeltek, és itt kell lenni a bőségnak, mert a földesuraknál és a parasztnál ilyen nem talált. És mit tesz a Hadik-istene? Vannak Aradon

háztartások, ahol a fejkvótánál előirt mennyiségen felül találunk 25 kilo burgonyát! Óriási diadal! kiált fel a rekviráló biztos. Ime itt a visszaélés, 25 kiló felesleg. Hallatlan hazaárulás! El kell vesztetni ezt a világháborút.

— Ugyan ne rezonirozzon az ur, — felelte egy talpraesett asszony egy ilyen szerencsétlen rekviráló embernek — hát mi az isten nyilat együnk a télen, ha se lisztünk, se káposztánk, se babunk, se cukrunk, se zsirunk nincs? Örülök, hogy krumpli van egy időre és azai tömhetem be a síró gyerekeimnek a száját.

Ilyen hangulatban folyik a város területén a rekvirálás és remélhetőleg csak a gabonafélékre szorítkozik, mert az élelmiszerek elvétele a háztartásokban direkte tilos, amint ezt az alábbi félhivatalos kommuniké mondja. A városnak nem lehet célja az élés kamrák kiürítése. Ugy látszik, hogy Hadik maga is megjött a félreértésekre okot adó rendeletről és jobb belátásra jutva a rendelet hivatalos magyarozatával meg akarja kimélni egy fölösleges sanyargatástól a teljesen magárahagyott, senki által nem támogatott városi polgárságot.

„Egy tegnapi estilap — mondja a félhivatalos jelentés — és annak nyomán ma több napilap is a háztartások rejtett készleteinek felkutatása címén egy székesfehérvári tudósítást közöl, amely szerint Hadik János gróf miniszter utasította volna az átvévi bizottságokat, hogy alakítsanak hatósági és polgári egyénekből ellenőrző bizottságot, amely házról-házra járva, kutassa fel az elrejtett készleteket és a törvényes adagon felül minden legcsekélyebb élelmiszerkészletet minden ellenszolgáltatás nélkül kobozzon el. Mint a „Magyar Tudósító“ illetékes helyről értesül, ez a hír, amely a közönség körében érthető izgalmat kelteti, nem felel meg a valóságnak. Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter ilyen rendeletet nem adott ki és mindebből az történt, hogy a gabonátvévő-bizottságok utasítást kapnak arra, hogy az átvételi eljárást nem-termelőkre is terjesszék ki, mert a vásárlási engedélyek alkalmával és ezek nélkül számos helyen fölös gabonakészleteket halmoztak föl. Ezek a bizottságok járnak házról-házra. Az élelmiszereknek a magánháztartásokban való ellenőrzésére azonban *senki sem kapott utasítást.*

Királyi rezolúcióval

nyitják meg a műegyetemet és a jogi fakultást a nők előtt.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az utóbbi időben gyakran szóba kerül, hogy a tudományegyetemek jogi fakultásait megnyitják a nők előtt és ezzel az intézkedéssel a nőknek is lehetővé teszik, hogy a jogi képesítéshez kötött pályára lépjenek. Szó volt róla, hogy ez ügyben törvényhozási intézkedésre lesz szükség, közben pedig nyilatkozatok hangzóttak el a nők mellett.

Értesüléseim szerint e vitás kérdést a legközelebbi időben királyi rezolúció fogja eldönteni és közölhetem most az Aradi Közlöny szerkesztőségével a budapesti sajtót is megelőzve azt a legilletékesebb helyről beszerzett információt, hogy e kibocsátandó királyi rezolúció nemcsak a jogi fakultást, hanem a műegyetemet is megnyitja a női hallgatók előtt és lényegesen kibővíti azokat a keréseket, amelyekben belül ma a nők a bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészeti pályára léphetnek.

Erről a fontos kérdéstről informátorom a következőket mondotta:

— A főiskolai életnek minden vonatkozását, vagy királyi rendeletek, vagy törvények szabályozzák. A dolog természetében rejlik azonban az, hogy ilyen fontos ügyek ne átvitt hatáskörrel, hanem a legfelsőbb kormányzati helyről intéztesse-nek el.

— Amikor először jelentek meg a női hallgatók a budapesti tudományegyetemen, akkor is királyi rezolúció adott erre engedélyt. Dicsőült emlékü I. Ferencz József 1895. november 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával engedte meg, hogy a budapesti tudományegyetem orvosi, bölcsészeti és gyógyszerész fakultásaira nőket rendes hallgatók felvegyenek. A királyi rezolúció an-

nak idején a felvételt miniszteri engedélyhez kötötte és a miniszter rendelkezései ugy szóltak, hogy a teljesen érett nők rendes hallgatók lehetnek, azokat a nőket pedig, akiknek az érettségi bizonyítványban háromnál több elégséges nem volt, rendkívül hallgatóknak vették fel. Ez az intézkedés a folyó tanév elején annyiban változott meg, hogy rendkívül hallgatóknak minden olyan nőt felvették, a kultuszminiszter engedélye alapján, a három fakultásra, akik eredményesen — az érdemjegyekre való tekintet nélkül — tették le az érettségi vizsgálatot. A rendkívül hallgatók az első esztendő sikeres elvégzése után rendes hallgatók lehetnek.

— A mai állapotban lényegesen változtatni fog az a királyi rezolúció, amelyet Apponyi Albert gróf előterjesztése alapján bocsájt ki a legközelebbi időben a felség. E rezolúció egyrészt tagítani fogja a most meglévő korlátokat, másrészt megengedi, hogy a teológiai fakultáson kívül az összes fakultásokra, tehát valamennyi világi fakultásra rendes hallgatók felvehetőek legyenek a nők. Ez azt jelenti, hogy a jövőben az érettségi vizsgálatot tett nők a jogot éppen úgy hallgathatják, mint a műegyetemi előadásokat.

A királyi rezolúció lehetővé teszi már azt, hogy az új rend a jövő tanév elején életbelépijen. Értesüléseim szerint azonban nem történik még intézkedés egyelőre arról, hogy a jogi és mérnöki fakultásoknak a nők előtt való megnyitásával kapcsolatban minő új, eddig elzárt pályákat nyitnak meg a nők előtt. Ennek a kérdésnek az elintézése azonban nem is olyan sürgős, hiszen legalább öt esztendő kell ahhoz, amíg a nők valamely előttük eddig zárt fakultást elvégeznek, az a hosszú idő pedig bőségesen elegendő ahhoz, hogy a nők jogukat minden vonalon érvényesítsék.

Tejrazzia.

(Nyolcvanhat tejhamisító.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Négy csoportban szállítottak ma be polgári rendőrök tejes kofákat a rendőrségre, akiket különböző vanoknál, a vasúti állomáson és a motoros állomáson szedtek össze. Nyáry László rendőrfelügyelő ugyanis ma reggel 8 órától délután 1/2 óráig nagyszabású tejrazziát rendezett, amelynek eredménye az lett, hogy 86 kofaasszonyt fogtak össze, körülbelül 80 %-át azoknak a kofáknak, akik Aradra tejet szoktak szállítani.

Az asszonyoktól 1089 liter tejet vettek el és vizsgálták meg. A vegyvizsgáló állomás megállapította, hogy ebből a mennyiségből 300 liter hamisított. Ezt meg is semmisítették és mindössze csak 7 kofánál találtak kifogástalan minőségű tejet. A kofaasszonyok Mikelakáról Óthalomról, Szabadhelyről, Fakovtról, Zimándközről, Kürtösről, Pécskáról, Ujaradról, Zsigmondházáról és Kisszentmiklósról hozták a tejet. Az előállított asszonyok 50—60 százaléka már büntetve volt árdrágítás és tejhamisítás végett. Nyáry László rendőrfelügyelő az előállított asszonyok ellen a kőbányási bíróságnál megtette a feljelentést.

A razziának ez a szinte meglepő eredménye annak a hét polgári rendőrnek köszönhető, akiket a város kizárólag az árdrágítók és az élelmiszerhamisítók felkutatására alkalmazott. Ezek a polgári rendőrök a legnagyobb lelkismeretességgel töltik be hivatásukat és már eddig is nagy hasznára voltak a városnak. Sok esetben azonban minden igyekezetük és fáradozásuk hiábavaló, mert maga a nagyközönség az oka, hogy a kofák maximális áron felül tudják eladni hamisított tejkészletüket. A közönség ugyanis minden pénzén vásárolja a rossz tejet és talán egyetlen esetben sem fordul a hatóságokhoz. Így azután érthető is, hogy a polgári rendőrök a legnagyobb nehézségek között teljesíthetik hivatásukat.

MŰVÉSZET.

* Heti műsor: Egész héten minden este „Szombatul rózsája“. Szombaton délután „Falu rossza“.

Új színházak a fővárosban.

(Telefon.) A fővárosi szórakozóhelyek és színházak igazgatói grandiózus építkezési tervekkel foglalkoznak. Mivel a háború a nagyszabású építkezéseket lehetetlenné teszi, a direktoroknak egyelőre meg kell elégedniük a tervek szövésével. Ezen a téren nincs is hiány. Az európai kényelemmel és pazar lényűzéssel berendezett direktori szobákban egyebet se csinálnak, mint rajzolgatják a háború utáni szédületes méretű színház-épület rajzait. Ha ezek a mai elgondolások valóra válnak, Budapest egyszerre a kontinens legnagyobb színházvárosa lesz. A színház emberek csak azt várják: nyerjen befejezést a háború, akkor hozzá kezdnek a különféle építkezésekhez és olyan hatalmas hajlékokat emelnek a könnyűmúzsának, a nemes zenének, hogy azokat a legnagyobb külföldi városok szakfőurjai is megfogják bámulni.

Hogy milyen nagyarányúak a tervek, arra nézve igen jellemzőek az alábbi adatok:

A Szerecsen-utcai Kristály-palota igazgatói: Wertheimer és Mérey a mostani helyiség mellett két telket vásároltak, amiket egyesítettek és itt nagy színházat építenek. A király-utca és a Csengery-utca sarkán lévő óriási bérházat Beöthy igazgató vette meg. Ezzel a Király-utca 75. sz. illetve a Csengery-utca 32 számú paloták három oldalon szabaddá válnak. Beöthy direktor a három épületet színházkolosszussá vonja össze és itt épül fel az öt-ezrek amerikai méretű színháza. A Erzsébet-

köruton Bálint Dezső, a Royal-orfeum igazgató tulajdonosa tervez horribilis építkezéseket. Az Erzsébet-körutnak a Dohány- és a Wesselenyi-utak felé eső részét tréfásan Bálint Dezső-körutnak nevezik. Akik ismerik Bálint terveit, azt mondják, hogy a Royal orfeum nagy látványossági színházzá alakul át.

Női ének-próba. Csütörtök délután 6 órakor a kulturpalota művész-szobájában (bejárat a Baross-parkból) a Filharmónia női énekkara próbát tart.

* **Sztambul rózsája** Deák könyvkereskedőnél Forray-utca.

Katonai helyzetünk fölényes

Budapest, november 28. (Hivatalos.) Sehhol sem volt különös esemény. — **Vezérkar főnöke.**

Berlin, november 28. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelentli: **Olasz harcér: Semmi új-ság.**

A világháború katonailag és politikailag három korszakra osztható:

Az első korszak magában foglalja azon eseményeket, amelyek a központi hatalmakra kedvezőtlenül alakultak. A német támadó seregek a marne-menti csatában megállították, az orosz hadak a Kárpátokat döngették, Potiorek seregei megverten hátráltak Szerbiából, Olaszország és Románia kétes magatartást tanusított.

A második korszakot a hadműveletek azon sorozata képezi, amely az egész világnak bebizonyította, hogy a központi hatalmak katonailag le nem verhetők. A német nyugati front és a mi Isonzo-frontunk sziklaszilárd kitartása lehetővé tette az oroszok, a szerbek, a románok legyőztetését. Az entente makacssága azonban a háború befejezését meggátolta és ellenségeink továbbra is ragaszkodtak a végső győzelem kieroszakolásához.

Es ime ránkvirradt a harmadik korszak. A központi hatalmak, akik eddig védőháborúban csak azt igyekeztek bebizonyítani, hogy le nem verhetők. Igazságos békén fáradoztak, szinte máról-holnapra oly katonai tulsulyra tettek szert, hogy a katonai helyzet alapján a békét maholnap akár diktálhatnák is. Az orosz front helyzetére a legjellemzőbb, hogy az orosz hadvezetés már nem ad ki hivatalos jelentést.

Fogvacogva figyelni az entente az orosz eseményeket. Amíg mi ezekben a béke virradását látjuk és üdvözöljük, addig Anglia és Franciaország a központi hatalmak millió keleti seregének és több ezer ágyujának felszabadulásától fél. Igaz, hogy ha Anglia és Franciaország a mostani pillanatot nem használja fel a békekötésre, nagyon könnyen meglehet, hogy a felszabadult keleti seregek támogatásával a nyugati front is épp egy megmozog, mint egy hónap előtt az Isonzo-front.

Egyelőre a nyugati fronton még mindig dúl a Cambray-i csata. Amit megjósoltunk, bekövetkezett. A német tartalékok már az első csatanapon felfogták az ellenséges lökést, azóta a nagy áttörési hadművelet egy ide-odahullámzó helyi értékű csatává fejlődött. Hogy milyen büns vérpocsékiás az angol-francia taktika, olyan pillanatban, amikor a központi hatalmaknak a keleti fronton felszabadult, szinte mérhetetlen tartalékjai minden megfeszítő hadműveleti céljuknak miatt állják, arról valamikor majd az angol és francia népnek fognak felelni a vezetők.

A főispán a Szénbizottságnál.

— **Miért nincs Aradon szén? — Igéret rögtönös intézkedésre.** —
— **Fővárosi tudósítónktól.** —

Barabás Béla Arad főispánja a tegnapi nap nagy részét az Országos Szénbizottságban töltötte, ahol hosszabb ideig tanácskozott Rau Gottlob udvari tanácsossal, az Országos Szénbizottság igazgatójával. Arad város szén ellátásáról. Ezen a tanácskozáson nemcsak egyes részletkérdések kerültek szóba, hanem beható megbeszélés tárgyát képezte az Aradon uralkodó nyomoruságos viszonyokon való segítés módja is és remélhetik az aradiak, hogyha nehezen és vontatottan is, de valamiképpen mégis megváltozik a mai tarthatatlan helyzet.

A főispán urral ma ismét alkalmam volt beszélgetést folytatni és ő a következőket volt szives kijelenteni előttem az *Aradi Közlöny* számára.

— Hosszabb ideig tanácskoztam Rau Gottlob udvari tanácsos urral, az Országos Szénbizottság igazgatójával, akinek mindenek előtt átadtam a város szénelosztó bizottságának azt a kérelmét, mely a Kneffel-féle ajánlatra vonatkozik. A Kneffel és Fia cég ugyanis felajánlott a városnak 35 waggon szenet, melyet Marek Mór a livazsényi kutató akna bérlője bármely pillanatban hajlandó elszállítani, ha arra az Országos Szénbizottságtól engedélyt kap. Kértem az igazgató urat, hogy ezt az engedélyt adja meg. Természetesen vázoltam Rau Gottlob előtt a város súlyos helyzetét és sikerült tőle azt az ígéretet kapnom, hogyha az egész 35 waggon leszállítását nem is tehetik egyszerre lehetővé, de a mennyiség túlnyomó részének *Aradra való szállítására megadják az engedélyt.* Ebben az irányban még ma táviratilag intézkedni fognak és az Országos Szénbizottság az eredményről Arad város tanácsát is táviratilag fogja értesíteni.

A beszélgetés során természetesen szóba került a város szén ellátásának nyomor-

úsága is. Kénytelenek voltunk konstatálni a vezérigazgató urral a tanácskozás során, hogy a nyomoruságos állapotért *a felelőség a város vezetőségét terheli.* Az igazgató ur elmondotta ugyanis nekem, hogy amíg a legtöbb város még a tavasszal gondoskodott a szükséglet biztosításáról, addig Arad csak az utolsó percben jelentkezett. Azok a városok, melyek idejekorán gondoskodtak magukról, ha lassan is, de mégis megkapták még a nyár folyamán szükségletüket, vagy legalább is a szükséglet egy bizonyos részét, de van egy-két város az országban, mely csak későn kezdett intézkedni. Ezek között van Arad is. Ennek ellenére a vezérigazgató ur nagy jóakarattal igyekszik a város helyzetén segíteni, habár ma csak apró részletekben történő küldeményekről és nagy küzdelmek árán való intézkedésről lehet szó.

— Végtelen szerencséje Aradnak, hogy Zádor Imre gépüzemigazgatót, akiről eddig Rau Gottlob nem tudta, hogy Aradon van alkalmazva, 20 esztendő barátság fűzi hozzá és ez oknál fogva is különösen érdeklődik most már Raut Arad sorsa. Meg is ígérte az igazgató ur, hogy különös figyelemmel fogja kísérni Arad község ellátásának ügyét és annál is inkább igyekszik az Országos Szénbizottság segíteni Arad nyomoruságos helyzetén, mert megmagyaráztam ott, hogyha a szénhiány miatt a Shoone-rendszerű csatornázási üzem kénytelen lenne megállni, akkor ebből nagyon nagy veszedelem származhatnék.

A beszélgetés végén megjegyezte a főispán ur, hogy szerinte Arad helyzetén nagyon könnyítene, ha Aradon módját keressenek annak, hogy valaki állandóan sürgesse a közhatalmokkal Arad ügyeinek kedvező és gyors elintézését.

Ha nem ért a képhez a vedő.

(Per egy László-szinyymot miatt.)

— **Az Aradi Közlöny tudósítójától.** —

Arad város műértő köreiben sokat beszéltek annak idején arról a képvásárlásról, ami az öngyilkossá lett Fényes Dezső özvegye és Kerpel Izsó könyvkereskedő között jött létre. A kulturpalota egykori igazgatójának hagyatékában találunk értékesebb festményeket is, melyek a jelentéktelenebb dolgokkal együtt kerültek önkéntes aukcióra. Három nagyobb méretű képre, melyek közt volt egy László Fülöp-féle egyszerű és teljesen közönséges szinyymot is, Kerpel Izsó kötött üzletet. Összesen 2100 koronáért vette meg a munkákat. Az senki előtt se volt kétséges, hogy a László-kép nem eredeti, a laikus is azonnal felfedezhette, hogy itt egy primitív és teljesen értéktelen giccseről van szó és ennek dacára azt Kerpel mint eredeti László-képet vásárolta meg. Ezen kívül egy Zombory és egy Olgyay képet adott át Fényesné Kerpének.

A könyvkereskedő üzletébe szállította a képeket és azokat megmutatta Balla Frigyes festőművésznek, aki azonnal felfedezte, hogy a László-kép nem eredeti. A festőművész rögtön közölte Kerpellel, hogy egy alig pár rongyos koronát érő szinyymotot vásárolt eredetinek

és épen ezért nagyon drágán. A kereskedő becsapva érezte magát és mivel békés uton nem tudott megállapodásra jutni, feljelentést tett Fényesné ellen.

Az ügyet ma tárgyalta a járásbíróóság Uray József bíró elnöklété mellett. Kerpel Izsó a bíróság előtt azt állította, hogy a képekre egyenként alkudott meg és külön vette meg a László-képet, mint eredetit. A kereskedő határozottan azt állította, hogy nem mint reprodukció, hanem mint eredeti jutott birtokába a kép. Csak otthon fedezte fel előtte Balla festőművész, hogy a munka silány, sápadt, jelentéktelen szinyymot.

Ezzel szemben Fényes Dezsőné azt vallotta, hogy Kerpel Izsó tőle a három képet egységes árban vette meg, arra való tekintet nélkül, hogy eredeti-e a László-kép, vagy sem. Fényesné egyébként nem is sejtette, hogy mit ér egy László-kép, hogy a királyok partretirozójának egyetlen esztendőjét is jobban fizet meg, mint a hogy ő az összes képeit áruba bocsátotta. Ilyen körülmények közt nyilvánvalónak látszik, hogy Fényesné eljárása nem volt rossz hiszemű és Kerpelt nem akarta tévedésbe ejteni. Viszont a kereskedő határozottan azt állította, hogy Fényesné tévedésbe ejtette, mert a vásárlásnál a kép mint igazi László-kép szerepelt.

A felek kihallgatása után Uray József bíró elrendelte Farkas József dr. könyvtáros kihallgatását, aki jelen volt a képek eladásánál.

HIREK.

Cseheknel is szemtelenebb tótok.

(A magyar állam loggaládabb megsértése.)

— Sajdt tudósítónk telefonjelentése.

Ribars és társai szlovén képviselők a parlament mai ülésén a következő interpellációt terjesztették a miniszterelnökhöz és a kultuszminiszterhez:

— Budapesti hírek szerint a budapesti egyetemnek egyik bizottsága Jankovich Béla kultuszminiszter utasítására *Odescalchi Géza* hercegnek, mint Tisza István gróf egyik rokonának anélkül, hogy vizsgáztatták és látták volna, szigorlati bizonyítványt adtak ki. Miután alapos gyanu forog fenn, hogy a magyar vallás és közoktatásügyi miniszter hivatalos hatállyal való visszaélést és közokirathamisítást követett el és miután ebből kifolyólag a magyar egyetemekkel és középiskolákkal szemben elővigyázatosság ajánlatos, továbbá miután a magyar kormányzati szervek világszerte ismert könnyelműségénél fogva más oknál fogva is elővigyázatosság szükséges, kérdezik a minisztereket, hajlandók-e pontos rendeletet közzé tenni a magyar érettségi és államvizsga bizonyítványok noosztrifikálásáról illetőleg, valamint az alárendelt hatóságoknak a magyar okiratokkal szemben a legnagyobb óvatosságot kötelezővé tenni?

Ime ez a gyümölcse annak a könnyelmű politikai játéknak, amelyben a kormányt támogató párt egyik tagja, meggondolatlanságával, élvakult pártszenvédély hatása alatt a magyar állam presztízse ellen vétett. Egy pletyka alapján odadobott és elcsúszott feltehetően, amelyet a volt kormány bencsölésére akartak felhasználni, az egész magyar nemzet tekintélyének bepiszkítására szolgál.

— **A király öccsének házassága.** Bécsből jelentik: Holnap tartja esküvőjét a király öccse, Miksa főherceg *Hohenlohe-Schillingfürst* Francisca hercegnővel. Ma Bécsbe érkezett Frigyes Agost szász király, a szász trónörökösrel és Margit hercegnővel és fivérével. János György herceggel. Miksa szász herceg egyetemi tanár mint táborigaznádok részét Piffel bécsi hercegérseknek fog segédkezni az esküvői szertartásnál. A vendégeket Miksa főherceg az északi pályaudvaron várja.

— **Változások a király környezetében.** Bécsből jelentik: Polzer grófnak, a király kabinetirodájának főnökének lemondása nem áll összefüggésben a cseh amnesztia kérdésével. Ellenkezőleg, Polzer gróf Czernin külügyminiszter és Wokerle magyar miniszterelnök különös kívánságára volt kénytelen lemondani. A két államférfi Polzernek cseh összeköttetéseiben tevékenységének akadályát látta. Polzer gróf lemondása után is változatlanul részese a korona bizalmának és tovább is őfelsége legszűkebb környezetében marad. Hogy ebből a célból új hivatalt kap-e, vagy pedig az uralkodó kíséretének lesz tagja, még nincs eldöntve. Az első főudvarmester, Hohenlohe herceg is megválik hivatalától, leányának esküvője alkalmából. Az uralkodó a távozó Hohenlohe herceget rangemelésben részesíti, amennyiben megadja neki a Herzog címet és stájerországi helytartóvá nevezi ki. Azt is rebesgetik udvari körökben, hogy a király katonai irodájának főnöke, Marterer altábornagy és főhadsegéde, Lobkowitz herceg is lemondanak.

— **Katonai kinevezések.** A hivatalos lap a következő előléptetéseket közli: tartalékos százados lett Franz Zoltán tartalékos főhadnagy az 1. lovastüzérezredben. Főhadnagyok lettek: Belóczy Dezső és Theisz Alfréd hadnagyok az 1. lovastüzérezredben. Tartalékos főhadnagyok lettek az 1. lovastüzérezredben: Billa Aladár, Hendl Béla és Cselkó Jenő tartalékos hadnagyok.

— **A német kancellár programbeszéde.** Berlinből jelentik: A esztendő köv. összejövő birodalmi gyűlés előpolitikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek. Ezen az ülésen mutatkozik meg Hertling gróf kancellár, aki egy nagy beszéd keretében mondja el programját. A kancellár után Kühnemann külügyminiszter tart beszámolót a külügyi helyzetről. Valószínűnek tartják azonban, hogy Kühnemann nem a plénum, hanem a főbizottság előtt szólal fel.

Berlinből jelentik: Hertling gróf német kancellár fogadta a birodalmi párt vezéreit, akikkel a politikai helyzetről tárgyalt. A *Vossische Zeitung* híradása szerint a többségi pártok nem fognak külön tanácskozást tartani. A birodalmi gyűlés holnap valószínűleg nyugodt lesz.

(Rekvirálási düh)

vett erőt az aradi hatóság közeiben. A végső reménynek ezt az eszközt úgy látják hivatászerűleg üzik. A sorok között is megtanultak olvasni a derék rekvirálók, mert a legújabb rendelet gabonaművekről intézkedik csupán, de a rekvizitorok ezt az értelmet megnyújtják, és bekukkantanak a speizok egyéb kincsei közé is.

Oh kiesi spájzok! Befőttes üvegek, kacsonyás talak, paradicsomos vajdingok, felaggatott szőlők — már ahol vagytok! — hogyan reszkethettek ti most az apró élők kamarák mélyén? Midőn az inkvizitor ur bedugja jöszimatu orrát a különböző élelmiszer-illatokról terhes levegőbe: nem éreztek-e olyas valamit, amelyet a gyermek érez, ha ijeszgetik: — Jön az Ördög, mindjárt elvisz!

A rekvirátor megtapogatja a dunszosokat, megcsóválja a fejét, ránéz a szepeső háziasszonyra, aztán mormogni kezd:

— Mintha ez is fölösleg volna!

No, hát egyelőre csak a kukoricát viszi el a hátán, meg a lisztet, meg az örletlen gabonát, de legalább megvigasztalja a kárvalottakat a rekvirációs bécsi:

— Ezen ugyan ne sopánkodjanak, lesz még ez rosszabbul is. Van a városházán már egy másik rendelet, amelyik majd a lehérneműjüket rekvirációigálja el. Nem hagyunk meg senkinek se többet két rendnél, a többit oda a hadseregnek...

Hogy elvigyék a gabonát, a lisztcséket, a diómat, azt se tudom elviseelni, még kevésbé, ha majd rákerül a paradicsomszósra, szilvalekvárra, de ordítani fogok, ha az ingemet s az inexpressible-jeimet cipelek el.

De nem is hiszem, hogy ilyen buta rendelet legyen. Mert elképzelhetetlen, hogy olyan gyakori mosásra kényszerítsék a két ingü emberiséget. Honnan rekviráljunk ehhez elég szappant? De ha volna is ilyen rendelet, szabad-e, megengedhető-e, hogy ezzel — megfenyegessenek bennünket. Ha sokáig így tart a dolog, s a rekvirálási düh ilyen rekviragást ér el, el kell jönni annak az időnek, midőn a megrekviráltak számára kezdik el a rekvirálást.

— **Előléptetés.** A király hadnagygyá nevezte ki Elles Béla drt, Hank Jánost, Menrát Ferencet és Molnár Károlyt a 33. gyalogezredben.

— **Elűntetés.** Magyar Agoston 33. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagy újjól másodszer részesült a legfelső dicséret elismerésben.

— **Ujságok áremelése.** Az ujságpapír rohamos és folyton tartó drágulása, továbbá a nyomdai munkások nagymérvű béremelése arra kényszerítik a lapokat, hogy mérsékelten ugyan, de emeljék az előfizetési árakat. Legutóbb a temesvári lapok emelték fel az évi előfizetést 48 koronára, s most követték ezeket az emelésben a nagyváradi napilapok is. A fővárosi napi lapok — mint nekünk jelentik — újévtől kezdve egyöntetűen emelik az ujságok árát. Az emelés mérvére nézve most folynak a megbeszélések.

— **Fábray alapítvány.** Az aradi Ujságírók Fábry Sándor alapjára Gécs János százados Szegedről ötven koronát adományozott.

— **Sztrájk a budapesti telefonközpontban.** Arad és Budapest között ma egész délelőtt szünetelt a forgalom. Sonki sem tudta ennek az okát, az aradi központ azt a választ adta, hogy magánfeleket nem kapcsolhatnak. Mint Budapestről jelentik, a telefon szünetelésnek oka az volt, hogy a budapesti telefonközpontban kilenc órakor kitört a sztrájk. A telefonkezelők, akik régóta sürgetik helyzetük megjavítását és akik 100 százalékos drágasági pótlékot követelnek, ma délelőtt abbahagyták a munkát. A sztrájk délben 12 óráig tartott. A kezelők ígéretet kaptak, hogy követeléseiket haladéktalanul teljesíteni fogják és erre újból felvették a munkát. — A déli órákban a Mária Terézia-téri telefonközpontba hívták a mentőket, ahol husz kezelő lett hirtelen rosszul. Az eljuttatott telefonkezelőket a mentők eszméletre térítették és a szükséges első segélyben részesítették. A tömeges rosszullét okára nézve a központban mindennemű felvilágosítást megtagadtak. A telefonkezelők közül senkit se szállítottak kórházba.

— **Lopás a német osászár kastélyában.** Berlinből jelentik: A vilhelmsheimi osászár kastélyból ismeretlen toltások nagy értékű művészi kivitelű porcellánokat és fegyvereket loptak el. A rendőrség azt követelgetti, hogy a tolvajok között műértők is voltak. Az elloptott porcellánok és fegyverek értéke meghaladja a százezer márkát.

— **Kéményseprők bérmozgalma.** Az aradi kéményseprőmesterek beadványban kérték a várost, hogy 1918. január 1-től a háború előtti kéményseprési díjakat emelje fel 60%-kal. A kérelem felett a decemberi közgyűlés fog dönteni. Ez arra indította a kéményseprőegedeket hogy helyzetük javítását kérjék a munkaadóktól. Memorandumban kérték, hogy valamennyi segéd fizetését az eddigi 100—120 korona helyett havi 200 koronában állapítsák meg. A mesterek hajlandóknak mutatkoztak a kérelem teljesítésére, de csak január 1-től, ha a város fel-emeli a díjtételeket. A segédek ragaszkodtak követelésükhöz, s minthogy a mesterek ezt nem teljesítették, tegnap reggel valamennyien sztrájkba léptek. *Bittner* Róbert rendőrkapitány, iparhatósági biztos ma reggelre békéltető ülésre hívta össze a munkaadók és sztrájkolók bizalmi férfait és sikerült is közöttük megállapodást létrehozni, amennyiben a mesterek havi 20 korona fizetésjavítást ígértek meg, a többi fizetésemelést pedig január 1-én fogják megadni. A sztrájk ma délben véget ért és a kéményseprő segédek újból megkezdték a munkát.

— **Megkezdik a városi fa szétosztását.** A fa-elosztó bizottság *Lócs* Rezső helyettes polgármester elnöklésével ma délután ülést tartott, amelyen *Kotzander* Ignác bejelentette, hogy a kiutalt 500 vagon fából eddig mindössze 30 vagon fa érkezett meg, ami megfelel 600 köbméternek. A bizottság úgy határozott, hogy a jövő héten fa-ajánlványok ellenében megkezdik a fa szétosztását, de elsősorban kizárólag hadi övezetek és legénységi állománybeli hadisegélysorok kapnak egy vagy két köbméter fát. Egy köbméter fa ára 50 korona lesz. A bizottság ezzel a határozatával azt akarja elérni, hogy elsősorban kizárólag a szegény emberek jussanak fához.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Anglia Németország teljes letöréséig harcol.

Berlin. A közzétett orosz titkos aktának Lengyelországra vonatkozó része nagy feltűnést keltett Németországban. Az orosz kormány azt követelte az entente-hatalmaktól és ehhez az entente-hatalmak beleegyezésüket is adták, hogy a lengyel kérdést kapcsolják a nemzetközi tárgyalások anyagából és minden oly kísérletet, amely Lengyelország jövőjét a hatalmak ellenőrzésével biztosítaná, akadályozzanak meg. Ezzel a megállapodással Oroszország kormánya megakart tartani teljes rendelkezési jogát Lengyelországgal szemben s az ententenak nem volt kifogása ez ellen.

London. Lord Robert Cecil blokádmiszter Norwich-ben beszédet mondott, a melyben a következőket fejtette ki:

— Anglia addig nem érezheti magát biztonságban, amíg Németországot véglegesen meg nem verték. Senkisémet vonhatja kétségbe, hogy a német kormány szelleme ma ugyanaz, mint abban az időben volt, amikor a háborút megindította. A mi célunk a győzelem. Joggal állapíthatom meg, hogy a népjogok alaptörvényét sohasem sértettük meg, amelyeknek védelmére mi fegyvert ragadtunk. Kétségtelen, hogy az oroszországi csemények nagy balszerencsét jelentenek. Annál nyugodtabb bizalommal mondhatjuk, hogy a veszteségeket már kipótoltuk. Ami Olaszországban történt, az igen komoly: bárha az okozott károk nem csekélyek, az ellenség előretörése nem mondható nagynak. Minden reményünk megvan, hogy az olasz hadseregek képesek lesznek az ellenséget feltartóztatni. Minden kérdés között a hajótér kérdése a legkomolyabb. Nem mondom, hogy már ebben a pillanatban az éhség veszedelme fenyeget, de azt hiszem, ha a buvárhajóharc úgy fejlődik tovább, mint

ahogy megindult, képesek leszünk minden komolyabb veszedelemnek elejét venni.

Basel. A Havas-ügynökség jelenti Pétervárról: A kormány rendeletet adott ki, amelyben minden méltóságot és címet érvénytelennek nyilvánít. A nemesek birtokait a zemsztvók, a kereskedők birtokait a hatóságok kapják. A forradalmi bizottságokat utasították, hogy az összes hadispekulánsokat tartóztassák le.

Lugano. A Giornale d'Italia szerint még mindig óriási tömegek menekülnek Olaszország középső része felé. A menekülők elárasztják az árokat s nagy részük a szabad utakon táborozik, ahol sokan a nagy hidegben megfagytak. A lapok naponta hirdetéseket közölnek, amelyekben szülők keresik gyermekeiket és gyermekek a szüleiket.

Páris. A Havas-ügynökség jelenti: A Temps megerősíti azt a hírt, hogy a szövetségesek párisi konferenciájának megnyitása alkalmával a francia kormány indítványozni fogja, hogy közös nyilatkozattal állapítsák meg azt a veszedelmet, amely Oroszországot a pillanatnyilag Pétervárott uralkodó bitorlók által fenyegeti. A nyilatkozatban arról is szó lesz, hogy megállapítják, miszerint Oroszország megszegte a szövetséget, mert külön békére irányuló tárgyalásokba igyekszik bocsájtkozni és okiratokat tesz közzé, amelyeket csak a szövetségesek általános határozata alapján lett volna szabad közzétenni.

Rotterdam. A Daily Cronicle jelenti pétervári híradás alapján: Kiewben a hatalom az ukránok kezében van. Az ukrán rada kiáltotta az ukrán köztársaságot, de Kiew nem szakad el Oroszországtól. Az orosz lapokat lefoglalták, az összes földeket és uradalmakat ukrainai területnek mondották ki és állami tulajdonba mentek át.

sziveskodjonak, mert a jegyeket, a nagy érdeklődésre való tekintettel nem lehet tovább tartani.

— **Keressz. szakoktatás.** Beiratkozás a december 3-án kezdődő 4 havi magántanításra: Lázár Vilmos-utca 2. Gyors- és gépiró iskola.

— **Könyvtárakat,** festményeket és bélyeggyűjteményeket jó árban vesz **Kerpel.**

— **A legújabb laktörrendelet** kapható **Pichler** papirkereskedésben (Bohus-palota.)

— **Gyors- és gépirási tanfolyam.** Minden hó elsőjén kezdődő gépirási tanítás az összes rendszerű írógépeken. Gyorsírás és irodai munkálatok tanítása szaktanár vezetésével. Beiratkozni minden nap lehet: Bodnár József írógép vállalatnál Arad, Weitzer János-utca 11. Telefon 11-41.

Uj harcok Cambraynál.

Berlin, november 28. (Hivatalos.) A nagytőhadiszállás jelenti: **Nyugati harc-tér:**

Rupprecht trónörökös hadserege. Flandriában a tüzérségi tevékenység a Houthoulster erdő és Zandvoorde között déltől kezdve élenk volt. Passchendaelenél este nagy hevességre fokozódott. A Scarpe mindkét partján fokozott harci tevékenység. A Cambray melletti csatamezőn reggeli szürkületkor erős tüzharc vezette be azokat a

támadásokat, amelyeket az angolok ujonnan harcra vetett hadosztályokkal Bourlon Fontaine és ezekkel szomszédos állásaink ellen intéztek. Támadó hullámok és az azok előtt előretörő páncélos gépkocsik Bourlontól nyugatra tűzünkben összeomlottak. Bourlon és Fontaine között az ellenség több hibavaló roham után benyomult védelmi zónánkba. Bourlont és Fontainét átmenetileg elvesztettük. A házról-házra folyt elkeseredett küzdelemben megritkult ellenséges katonai kötelékek szemben találták magukat gyalogságunk elmentáadásával, amely bravúrosan vezetett útkaroló támadással a falvakat fényes rohamban visszatoglatta, és az ellenséget visszavetette Bourlon erdőbe. Több mint kétszáz fogoly és számos géppuska maradt kezünkön. Az erős tűz a sötétség beálltával alábbhagyott. Helyi gyalogsági harcok belenyúltak az éjszakába.

A német trónörökös hadserege. Tahuretől északnyugatra a franciák egy sikertelen vállalkozásuk alkalmával foglyokat hagytak árkaikban. A Maas keleti partján a tüzérségi tevékenység délelőtt fokozódott. Déltől kezdve a mérsékelt nyugtalanító tüzzé lanyhult el. Albrecht württembergi herceg hadserege. Nomenyól északkeletre erős francia osztagok törtek előre vonalaink ellen. Közelharcban visszavertük őket. Keleti harctér és Macedon arcvonal. Nagyobb harci cselekmény nem volt. **Ludendorff.**

Gruber Jolánt börtönre ítélték.

— **Saját tudósítónk telefonjelentése.** —

Gruber Hilda, az Agrár- és Járadékbank tisztviselője és nővére, **Gruber Jolán** — aki címírással kereste sovány kenyerét — egy ellopt 50.000 koronás pénzeslevél kapcsán lettek híressé. Az Agrár-takarékból, amint emlékeztet, eltűnt egy 50.000 koronás pénzeslevél tartalma. Hildának havi 111 korona volt a fizetése és Jolánt sem üzenték bőkezűbben a címek iránt. Nyolc napig aztán nagyuri lábon élt a két Gruber-lány. Vacsoráztak, pezsgővel és cigányzenével. Ékszerket és selymeket vásároltak, ajándékokkal kedveskedtek udvarióiknak és olcsó szöveggel kínálták a detektíveket. A bank 50.000 koronája eltűnésének és a Gruber-lányok boldog életének összefüggését azonban felfedezték. Hilda, aki valaha Párisba járta és Jolán, a szentgotthárdi orvos meglehetősen nyúl, közel három havi vizsgálati fogság után ma szomorúan és szenvedő arccal gubbasztottak a vádlottak padján Surgoth dr. táblabíró tanácsa előtt.

A királyi ügyésség a lopás büntetettének vádját emelte Gruber Hilda ellen, amíg Gruber Jolánt felbujtással vádolta. A vádirat szerint Gruber Hilda, 1917. februártól kezdve havi 111 korona fizetéssel tisztviselője volt a Magyar Agrár- és Járadékbanknak, ahol a főpénztárnál volt beosztva és a csekket és váltókat számolta el. Azonkívül kisegített a beérkező pénzeslevelek átvételénél is. Gruber Hilda a nővérel, aki a Rados-telek című utcában volt lakmáza, nagy nélkülözések közt élt és Gruber Jolán több ízben tett célzást arra, hogy Hilda kopjon a bankból néhány ezer koronát, hogy cipőt és ruhát vehessenek. Gruber Hilda végre elhatározta, hogy szerez pénzt. Megállapodott Jolámmal, hogy ha sikerül a kísérlete, megtelefonálja és ő eljön a pénzért. 1917. május 14-én a székegyudvarhelyi Agrár Takarékpénztártól egy 50.000 korona tartalmú, de 5000 korona tartalommal megjelölt pénzeslevél érkezett az Agrár Takarékpénztárhoz. **Balla Jenő** osztályfőnök Gruber Hildát bízta meg az értéklevelek átvételével és a postakönyvbe való bevezetésével. Harminc darab értékjelzésű levél átvé-

— **Letartóztatott adóhivatali tiszt.** Háromszék vármegye közigazgatási bizottsága ülésén Király Aladár főispán felvilágosítást kért Nagy Gergely kir. tanácsos pénzügyigazgatótól, mi igaz azokból a hírekből, hogy a közvetlen adófizetők adójának ellenőrzésére küldött adóhivatali tisztet a pénzügyigazgatóság intézkedésére letartóztatták? A pénzügyigazgató válaszában elmondta, hogy egyik tisztviselő jelentette neki, hogy egy magát pénzügyi kiküldöttnek állító ember adófizetést is fogad el. Szélhámost sejtettek és ezért a sepsii járási főszolgabíró megkereste a letartóztatás iránt. A főszolgabíró intézkedésére az adóhivatalt a csendőrség letartóztatta. Sem a főispán, sem a bizottság nem vette számomra a pénzügyigazgató felvilágosítását.

— **Hering kiosztás.** Felhívom a hatósági élelmiszer árusítással foglalkozó kereskedőket, hogy a hering-utalvány kiváltása céljából holnap, csütörtökön a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. Egy-egy kereskedő részére legkevesebb egy hordó adatik ki és a hering jegyek nélkül darabonként egy koronáért árusítható. — A közlelmezési hivatal vezetője.

— **Winterri** ma sürgönyileg értesítette a rendezőséget, hogy ma csütörtök este Aradra érkezik. Az estély péntek este lesz megtartva a kulturpalotában, 8 órai kezdettel. Főkéretnek mindazok, akik jegyeket előjegyeztek, hogy azt ma délig a Scherhag-cégnél kiváltani

Súlyos vádak az osztrák szociálisták ellen.

— Nagy botrány a bécsi Reichsrathban. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Az osztrák Reichsrath mai ülésén óriási botrányok voltak **Humer** német nemzeti képviselő egy szociáldemokrata közbeszólásra a következőket mondta:

— Szemükre vetem, hogy **Stürgh** gróf alatt, akit most úgy szidelemeznek, pénzt kaptak (Óriási zaj). Az akkori pénzügyminiszter adott önöknek **Ipártételekre pénzt** és ezt **Stürgh** egyetértésével adta.

A szociálisták felugrottak helyükről, a szónoki emelvény felé rohantak és megfenyegettek **Humert**, aki felé a következőket kiáltották:

Sever: Bészéljen nyíltan!

Schiegl: Galád rágalom, ha nem bizonyítja be!

Hilobrand: Aljas, gaz rágalmozó!

Sever: Gazember és hazug.

Humer: Ha a szociálistáknak nincsenek argumentumaik, szidalmazni kezdenek. Igen, pénzt kaptak a Hammer-könyvgyár részére. Pénzt kaptak **Spitzmüllertől**. De pénzt kaptak, még pedig eleget, az **Arbeiter Zeitung** részére is.

Hilobrand: Ha ezt nem bizonyítja be, akkor maga egész közönséges gazember.

Humer: Szidalmak által a tényeket nem fogják meghazudolni.

Hilobrand: Maga egy aljas gazember! Becselen rágalmozó, ha nem részletezi vádjait.

Plöckl: Hol van **Malik** a kutyakorbáccsal? Most jöjjön ide!

Humer: Nem kell sokat bizonyítani. Tessék a könyvekben utána nézni, ott megtalálják azt, amit mondtam.

Plöckl: Maga nagyobb gazember, mint a milyen magas. Maga gazember addig, amíg meleg!

Sever: A saját barátjai szégyenlik magukat maga miatt.

Vichtl német nemzeti szidalmazza a szociáldemokratákat.

Folkert (Vichtl felé): Maradjon maga a gyorstörrelő-kurzusánál. (Ezzel jogi szemináriumára célzott.) Maga éppen olyan gazember. Megcsalja szülőket és a fiatalembereket. Maga a fiatalemberekkel szerződést írat alá és a szülőket perli.

Dávid (Vichtl felé): Maga, még a **Humer** barátja egy üvegfedél alá tartoznak.

Humer nem tudja beszédét befejezni.

Végül **Szeitz** szociáldemokrata szóhoz jut és a következőket jelenti ki:

— **Humer vádjai teljesen légből kapottak és hazugok.** Kijelentem párton nevében, hogy olyan emberekkel, akik nyíltan üléseken hazudnak, az érintkezést tovább nem tarthatjuk fenn. Ennyit tartottam szükségesnek kijelenteni pártom nevében. (Élénk helyeslés a szociáldemokraták oldalán.)

Ezután folytatták a tanácskozást.

lét igazoltatta **Gruber Hilda** a cégvezetővel, e között **Marosvásárhelyről** érkező szintén 5000 korona tartalommal megjelölt levelet, amely 110 darab váltót tartalmazott. A marosvásárhelyi levelet a székelyudvarhelyi 50.000 koronás levél helyett írta be a postakönyvbe, a székelyudvarhelyi levelet és magát a pénzt viszont ellopta. Ezután telefonált **Jolán**ért, aki az elloptott 50.900 koronát elvitte. Nyolc nap alatt a **Gruber-lányok** elköltötték a lopott pénzt, mulattak, ruhákat vásároltak, két hadnagyok ajándékot vettek és a **Nánássy detektív-csoport** tagjainak, akikkel barátságot tartottak fenn, alsó szöveteket kínáltak eladásra.

A mai tárgyalásra tanuként be volt idézve **Balla**, az Agrárbank főpénztárának osztályvezetője, **Hüvös** cégvezető, a **Nánássy detektív-csoport** és egy **aradi** és egy **györi** hadnagy, akik **udvari** voltak a **Gruber-lányoknak**. **Gruber Hildát** **Gal Jenő** dr. és **Jolánt** **Dushegyi Gyula** dr. védte.

Reggel kilenc órakor vezették a foglázóörök a két **Gruber-lányt** a tárgyalóterembe, a melynek a nézők számára elkülönített helyét nagy publikum foglalta el. **Gruber Hildán** egyszerű kék ruha volt, a haja simára fésült, **Gruber Jolán** fekete ruhát viselt. A bírói emelvény előtt két hatalmas börtönd és egy csomag fékdűt, ezek a büntetések, amikben a sikkasztott pénzen öszevásárolt holmik voltak. A tárgyalás csak tíz óra után kezdődött. A tárgyalás során az Agrár- és Járulékbank visszavonta **Gruber Hilda** ellen tett feljelentését és így a leányt, minthogy büncselekménye csak magánindítványra üldözendő, szabadlábra helyezték. **Gruber Hilda** hozzájárult ahhoz, hogy a ruhákat a bank lefoglalja, csupán egy briliáns gyűrűre tart igényt, mer ezt egy barátjától kapta.

Gruber Jolán ellen azonban lefolytatták az eljárást, mert ő nem volt a bank alkalmazottja. **Gruber Jolán** kihallgatás és a tanúk kihallgatása után befejezték a bizonyítási eljárást. A vád- és védőbeszéd elhangzása után a törvényszék **Gruber Jolánt** bűnösnek találta orgazdaság büntetésében és 2 évi börtönre ítélte, amelyből 3 hónapot a vizsgálati fogság betudásával kitöltőnek vet. A leány az ítélet kihirdetése alkalmával megtántorodott. Majd az elnök leülte és ismertete az ítélet indokolását. **Gruber Hilda** a folyósón várta az ítéletet, s amikor értesült róla, zokogni kezdett.

Gal Jenő dr. bejelentette a bíróságnak, hogy **Gruber Jolánt** szabadlábra helyezése ese-

tén magához veszi irodájába és ott alkalmazza, kérte tehát **Gruber Jolán** szabadlábra helyezését. A bíróság azonban csak ötezer korona kaució elenében rendelte el a leány szabadlábra helyezését. **Gal** dr. erre ironikusan megjegyezte, hogy talán leteszi a kauciót az Agrárbank.

KÖZGAZDASÁG.

Wekerle nyilatkozik a tőzsdereformról

(Telefon.) A budapesti értéktőzsde irányzata ma is feltűnően lanyha volt. Az egyórás üzleti idő háromnegyed részében a papírok legnagyobb része lényeges árfolyam-vesztéssel szenvedett. Csak az utolsó 10 percben jelentek vevők és a vásárlások révén az árvesztések egyrésze megszűnt.

A képviselőház legközelebbi ülésén több interpelláció fog elhangzani a budapesti tőzsde eseményei dolgában. Az egyik interpelláló a mostani kormányzat egyik tekintélyes tagja, aki teljesen tisztában van **Wekerle** Sándor miniszterelnök intencióival. **Wekerle**, akit a tőzsdereform intenciója és várható hatása tekintetében a nagybankok exponensei félrevezettek, állítólag a parlament fórumán helyteleníteni fogja a tőzsde-tanács eljárását és igyekezni fog gazdasági irányú nyilatkozatával az ok nélkül megriadt közönség bizalmát helyreállítani.

A tőzsde-tanács ma délelőtt tartott rövid ülésén hozzájárult a jogosított ügynökök kéréséhez, hogy úgy a saját, mint ügyfelek angazsmanjait december 31-ig bonyolíthassák le.

Az értékpapírforgalomban a következő árfolyamok voltak: Magyar Hitel 1200—1230, Osztrák Hitel 871—882, Agrárbank 935—942, Fabank 838—857, Hazai bank 577—592, Kereskedelmi bank 5700, Magyar bank 835—851, Salgótarjáni közsébszája 1038—1052, Viktória malom 1930—1975, Konkordia malom 790—820, Borsod-miskolci malom 1300, Rimamurányi 1017—1032, Ruggyantagyár 1000—1010, Ganz-Danubius 3950—4000, Nasicci tanningyár 2950—3000, Osztrák-magyar államvasutak 969—989, Klotild vegyipar 575—580, Adria tengerhajózási 1810—1825, Atlantika 1510—1530.

A **Nasicci** és a **Fatermelő** ma 200 koronával esett. Ez utóbbi már 2400—2600 koronán állott, míg ma 1400 koronán áll.

— **Hadikölcsönjegyzés.** Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az **Aradi Ipar- és Népbanknál** ma a következő jegyzések történtek: **Aradról** **Haberger Mariska** 6000, **Erdélyi Pál** 5000, **Zahn Mária** 400, **Székely István** 100. **Békéscsabáról** **Botyánszky Pál** 400, **Novák János** 600, **Kovács János** 500, **Tadanay K. János** 1200, **Andó András** 500, **Mazan Pál** 500, **Viczián György** 1000, **Jánovszky János** 2000, **Zselenyáuszkly György** 1000, **Csornyik Pál** 1000, **Zsiros Mihály** 1000, **Zsiros András** 2000, **Cservenák György** 2000, **Aracky János** 1000, **Povácsy Mátyás** 1000, **Kvasz András** 1000, **Jánovszki András** 1000, **Jánovszki Adám** 2000, **Zahorán Mátyás** 1000, **Lipták V. János** 2000, **Szlávik János** 2000, **Mitykó György** 1000, **Urbán Pál** 2000, **Belanka Pál** 2000, **özv. Muntyán Jánosné** 4000. **Hódmezővásárhelyről** **Kun Bálint** 10,000, **Kun Miksa** 10,000, **Mattasich Dezső** dr. 10,000, **H. Nagy Imre** 1000, **Dániel Andor** 5000. **Köröstarcsáról** **Szekeres Imre** 1000, **Biró Sándor** 1000, **Kiss Balázs** 1000, **Varga János** 1000, **Cs. Nagy Ferenc** 1000, **Papp Péter** 2000, **Szatmári Gábor** 2000, **Alfra Lajos** 1000, **Kis Szekeres Károly** 2000, **Kardos Imréné** 1000. **Mezőberényből** **Vogel Mitrog** 1000, **Oláh János** 1000, **Vangert András** 1000, **Knizel János** 1000. **Köröstarcsáról** **Kovács András** 1000, **Fazekas Imre** 1000, **Bartalus János** 1000, **Gyaraki Bálint** 1000, **Tóth Ferenc** 1000, **Nagy János** 1000, **Györi János** 4000, **Tóth J. Pál** 2000. **Békéscsabáról** **ifj. Kovács András** 500, **Gorkó János** 500, **Piroska Mihály** 100, **Kvasz Mihály** 600, **Vidovenyecz András** 600, **Cs. Boros György** 1000, **Felender János** 2000, **Zsilák Urbán Mihály** 5000, **Viczián György** 2000, **Zahorán Mátyás** 5000, **Hrabovszky György** 5000, **Kaczkó András** 1000, **Hursán György** 5000, **Dobroczyky György** 2000, **Vleskó Mátyás** 1000, **Zahorán András** 5000, **Bakos Mihály** 2000, **ifj. Gálik János** 5000, **Kovács R. János** 5000, **Laczó János** 5000, **Ruzsa Pál** 5000, **Patay András** 5000, **Galó Márton** 5000, **Gyeraj Pál** 5000, **Kovács András** 5000, **Zsilák Urbán Mihály** 5000, **Varga János** 2000, **Mazan Pál** 5000, **Seres János** 500, **Szpisják János** 4000, **Laurinyecz György** 4000, **Novák János** 500, **Patay András** 2000, **Felegyi András** 1500, **Achim György** 1000, **Lipták L. Pál** 1000, **Laczó János** 1000, **Laczó György** 1000, **Singer Károly** 1000, **Patay János** 3000, **Hudák László** 1000, **Vandlik György** 2000, **Hudák János** 1000, **Kovács P. Mátyás** 1000, **Lonovics Pál** 1000, **Belanka János** 2000, **Belanka János** 1000, **Kazár Mihály** 1000, **Gajdács Pál** 4000, **Zahorán Mihály** 2000, **ifj. Balaj Mihály** 1000, **Stark Ferenc** 1000, **Botyánszky György** 300, **Gálik Mihály** 1000, **Bélik Pál** 2000, **Birkas György** 1000, **ifj. Veress András** 5000, **Vandlik Pál** 4000, **Kesjár Pál** 1000, **Kiss László** 3500, **Meczák Mátyás** 1000. **Osszes** eddigi jegyzés 3.973.800 korona.

Aradmegyei Takarékpénztárnál: Ingatlan Forgalmi Parcellázó Bank 100,000, **Soy-mosy Lajos** báró másodikban jegyzett 100,000 koronát, összesen tehát 200,000 korona, **P. B. dr.** 30,000, **K. L.** 50,000, **Kárpáti Mici** 5000, **Lenke** 5000, **Janka** 5000, **Lajos** 5000, **Irenke** 5000, **Klárka** 5000, **Weiner Ferenc** 100, **Kertész Palika** 100 korona.

Az **Aradi Kereskedelmi Banknál** 35,600 koronát jegyeztek a mai napon.

Aradi Polgári Takarékpénztárnál a mai jegyzések: **Szatmáry Mihály** 40,000, **Gonda Ernő** 500, **Dózsa Bertalan** 1000, **Rákóczy Károly** 1000, **Mezőgazdasági alap** 50,000, **Horváth Erzsé** 500, **Gábor János** 10,000, **S. I.** 15,000, **Konez Henrik** Budapest 40,000, **Peska F.** Ignác 500, az intézet jegyzése 600,000, (ezzel az összes eddigi jegyzései 2.800,000), **Kárpáti Jánosné** 15,000, **Kaupert Márton** 50,000. Az eddigi összes jegyzések 1.067,000 korona.

— **Az Aradi Kereskedelmi Bank R. T. rendkívüli közgyűlése.** Az Aradi Kereskedelmi Bank R. T. f. évi december hó 8-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, amelyen elhatározzák az Aradi Polgári Takarékpénztárba való beolvadást.

— **A Haditermény r.-t. közgyűlése.** A Haditermény r.-t. tegnap délután tartotta második évi rendes közgyűlését **Schmidt József** titkos tanácsos elnöklése mellett. **Russo Illés** vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság évi je-

LEGUJABB.

Erkezett reggel 4 órakor.

Trocki béke javaslata a központiaknak

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bern-ből jelentik: A svájci szövetségtanács közli: Trockij a szentpétervári maximalisták külügyi biztosa a hat semleges európai hatalom pétérvári képviselőinek jegyzékét nyújtott át, amelyben tudomásukra juttatja azokat a feltételeket, amelyeket az entente nagyköveteinek lett a fegyverszünet és a béke érdekében. Trockij azt kívánja, hogy e javaslatokat hivatalból közöljék a központi hatalmakkal.

A pétérvári svájci követ az ottani többi semleges követekkel elismerte a jegyzék átadását.

A svájci szövetségtanács ma tudomást vett a közlésekről és elhatározta, hogy pétérvári követségénél még pontosabb felvilágosítást fog szerezni és kérni fogja annak a javaslatnak részletes közlését, amelyet Trockij a szövetségesek pétérvári nagyköveteinek tett.

Ehhez képest a svájci szövetségtanács fenntartotta magának a Trockij lépésének követeiben szükségessé váló döntést.

Svájci képvisel idegen érdekeket Oroszországban és Oroszország nem szóltatta fel arra, hogy képviselje érdekeit a hadviselő államokban.

Gené. A munkás- és katonatanácsban Trockij programbeszédet mondott, amelyben ezeket jelentette ki:

— Európa munkásosztályai eleinte a bolsevikiek béke-manifestumát Oroszország pártügyének tekintették. A szövetségesek ellenséges indulattal viseltettek a bolsevikekkel szemben. De a bolsevikiek győzelme után praktikus tényekhez nyultak és a Pétervárot akkreditált diplomaták a praktikus kérdésekben érintkezésbe léptek a kormánnyal. A legellenségesebben viselkedett Anglia, amely a háború folytatásával a legkevesebbet reszkirozza. Franciaország a Clemenceau-kormánnyal az imperializmus utolsó vonaglásában van. Olaszország a forra-

dalmat lelkesedéssel fogadta. Amerika, amely a háborúba többször érdekéből avatkozott, az orosz kormánnyal szemben toleranciát mutatott; mert Európát már eléggé kimerültnek tekintti. A titkos szerződések, amelyek kezeikben vannak, sokkal cínusabbak, mint ahogy eleinte hittem. Politikámmal a nyomást Nyugat-Európára nagrobbitani fogom.

Ingano. A flavas-ügynökség jelenti Newyorkból: A cár második leányát Tatjánát december elejére Newyorkba várják. Hír szerint a cár leánya pseudo-házasságot kötött Fredericks báróval, a volt cár kamarásával, hogy Szibériából elmenekülhessen.

Háborús aradiak.

Luszt doktor.

Talán már bele sem illik e rovatba?! Háborús aradi-o az a férfi, akit a jó cselekedeteknek s a megvalósított nemes gondolatoknak annyi erős szála köt e városhoz. A háború szele sodorta Aradra — az igaz, de az aradiak hamar felismerték a benne rejlő értékeket és színek most minden jóral ide csalogatni és itt marasztalni. Igen ám, de Pécska meg nem engedi. Minden nap bebizonyítja, hogy Luszt doktort magának reklamálja és pedig azzal, hogy a pécskai betegek szoba sem állanak más doktornál. S ha Mohammed nem megy a hegyhez, akarom mondani: Luszt doktor nem mehet a pécskaiakhoz, eljönnek hozzá minden nap a pécskaiak és pedig szekér számba. Rendelő szobája előtt minden nap egy sereg férfi, asszony, gyerek tolong, sivalkodik, csaknem megélel a közéjük topánó Luszt doktort. Felragyog a szemük, bizalom ül ki az arcukra, szorongatják a kezét, kéri, panaszkodnak neki s a doktornak csakugyan van mindenkihez nemcsak meleg meggyőző szava, de hatásos gyógyszer is.

— Nem is tudja más a mi bajunkat, csak a mi doktorunk! szokták mondani.

Pécskán valóságosan számon tartják, hogy ment-e minden nap elég beteg be Aradra Luszt doktorhoz. Ha esetleg nincs gyengélkedő, egészségeseket is küldenek be, nehogy elfelejtse az ő orvosok a hovatartozandóságát.

Pedig Aradhoz is köti valami. A vőlegénység boldog ideje. Luszt doktor is azok közé a virágrabiók közé tartozik, akik a maguk boldogságának virágos ágat Arad kertjéből tépték ki. S azok az apró kis Arad—pécskaiak, akik most Arad levegőjében úsznak fel: nem ezt a várost nevezik-e az igazi szülőföldnek? A doktor pedig ugy szereti azokat a kis mértül arcú aprószeneket, hogy de hogy tudna nekik ellentmondani. Ezért lesz Pécska minden reménysége kutba esett dolog.

Ha már a gyerekekről szó esett: meg kell említenünk, hogy olyan száraz dajkát, mint Luszt doktor, keresve sem lehet találni. Nincs az a

Wagner zenekart utánzó, bűnbűlő gyerek, akit egy pillanet elátt el ne tudna hallgattatni. Valami delejes erő van a kezében, vagy talán a szemében? De lehet, hogy csak az emberi jószág titkos fluidumának a kiáramlását érzi meg a gyermek öntudatlanul.

Mert jószágáról egyenesen hihetetlen történetek keringenek a városban. S a legautentikusabb hírforrások terjesztik: a katonák! Mennyi színes mese száll a nyomában: — hogyan hozta vissza az öngyilkosságot elkövetni akaró bakát az életre? hogyan szerzett a törött karu rokkantnak kedvet egy új élethez? mivel vigasztalta meg a múltból járná nem tudó szerencsétlent?...

Művésze a rábeszélésnek. Ismeri az élet mélységeit, nyomorát és magasságait. Tudja, hogy a fény mellett árnyék van, s nincs olyan boldogialanság, melybe az égnek egy parányi kék foltja bele ne pillantathatna. S ezeket a reménységfokokat plántálja át a szenvedő betegek lelkébe. De nemcsak a stó mestere, a tettek embere is: a várbeli Zander-tutét felvirágoztatásával az áldás kimeríthetetlen kuffejét nyitotta meg, s a gyermekmenhelyen teljesített önzetlen szolgálataival a társadalom hátlaját érdemelte ki.

Hivatásának szinte fanatikusa. S igyekszik az orvosi tudományt elszakítani az elméleti világtól s a való élet követeléseibe alkalmazni. Ezért létesít mindezt, ahol lehet, intézményeket, amelyek a mindennapos esetek segítő helyei. Ilyen az a laboratórium, amelyet a színház épületében vezet, s amelyben a loggyönyörűbb vizsgálati anyag gyűlt fel, ritka eredmények kíséretében.

A katonák már előre mosolyognak, ha a doktor barátságosan odajut nekik: — Na tiám, te is elmegy holnap a — színházba.

Ilyenkor bölint egyet a baka, s csak úgy magában gondolja: — Na, ez is érdekes előadás lesz.

Igy folyik egy kiválóan munkásember hasznos élete a családja és hivatása között. Homéroszért két város versengett s végre egyiké sem lett, s érette csak kettő: Arad és Pécska, de reméljük, hogy mi leszünk a győztesek és a — nyertesek... Szécs.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Visszatartott házbér. Erdőkes lakbéri ügyet tárgyalt ma Uray József járásbíró. Egy házbér: Szontágh Gusztáv, akinek a Neuman Samu-ut 50. szám alatt van háza, felmondott egyik lakójának: G. K. középiskolai tanárnak, mert a lakó nem fizette rendszeresen a lakbért és az utolsó érnegyedre járó összeget egyáltalában nem szolgáltatotta be a rendes időben. A háziurnak valóban joga van felmondani a lakónak, ha az elmarad a lakbérrel, viszont a lakó nem tartozik fizetni, ha a lakásban valami megrongálódik és azt a háziur nem hozatta rendbe. Ugyanis a lakbérteti rendelet feljogosítja a lakót, hogy a házbért vissza tarthassa és a háziurnak járó összegből a javításra szolgáló tárgyakat rendbehozassa. Ez az eset fordult elő ma. G. K. tanár azzal érvelt, hogy a házbér nincs élet és vagyonsbiztonság, az épületben mindenki, minden időben szabadon járhat oda bárki, a vízűstjét elrekviziták és helyetté más nem kapott, az ablakot nem lehet becsukni, a lépcső meg van rongálva, a kuz bedől és víz nincs. Mivel a háziur semmit se akar rendbehozni, a lakó visszatartotta a házbért, hogy a javítási díjakat fedezze. A bíróság elrendelte a szakértői szemlét.

MOZI.

* A mozi iroda hírel. (Lotte Neumann I. az Urayban) Lotte Neumann a mozi-köznevelés királynője, aki Imhoff dr. emmi szenzációs filmben való szereplésével egy csapásra meghódította az egész mozikközönséget, azóta napról-napra haladva egy egész új film-játszó zsánert honosított meg. Ő a köznevelésnek művésznője. Alakítása minden elemzésében közvetlen és megkapó. A különböző helyzeteknek finom nuanszírozásában való hű visszaadása, a legnehezebb fordulatokat is természetessé egyszerűsíti. Annnyira egyéni, annyira az övé, hogy a filmet nem látszik megsemit és semmi csak az ő művészeté. A moztani képben is alkalma nyílik művészetének ezt a drága ékkövet: a közvetlenséget ragyogtatni, és ennek a ragyogtatásnak csodálatosan szép és finom megnyilatkozásával találkozunk. A közönség nagy érdeklődéssel és robusztus-

Elvállal mindennemű szobafestő, szobakárpitozó, mázoló és címfestő munkát, elsőrangú és modern kivitelben

CZEILER ISTVÁN

A R A D, Weitzer János-utca 8. szám.

vel kísérte a művésznő alakítását és megállapíthatjuk, hogy Lotte Neumann csak olyan volt, mint régen: közvetlen, meleg, akárosak az alakítás maga. — *Isten ostroma.* A nembetegségek elleni liga propaganda filmje, legközelebb az Urániában. — *Az Uránia telefonja 3-41.* A színház közönség kényelmére telefont szereltetett fel, amely délelőtt 1/2, 11-12-ig, és délután 1/2, 5-től közvetít előjegyzéseket.

Mia May premier az Apollóban. Szerdán mutatta be az Apolló-színház a „Mult” című négyfelvonásos film-tragédiát. Hatásosabb, szenzációsabb filmet már rég nem produkált a mozitechnika, mint ez a minden részben izgalmas, drámaiságtól súlyosult filmkolosszus. Az örökké lobogó, kiolthatatlan szent tűz, melynek ez az alapeszméje és a fő mozgató ereje. Megrázó cselekmény játszódik le előttünk, a mult sötét, kísérteties árnyai jelennek meg és sötét, szomorú suhogással csattogtatják szárnyaikat a forró vágyban összeforrított csókos ajkak közül. A főszereplő: Mia May játéka kifogástalan tökélyre emelkedett. Játékának kiváló jellemző erejével mindvégig lebilincselve tartotta a közönség érdeklődését. A szereplők komoly, megbecsültni való művészi munkát végeztek. A rendezés ugyancsak kifogástalan volt és bátran elmondhatjuk, hogy az a rendkívüli bravúrral megkonstruált dráma igazi remeke a film-piacnak: Ezt a szenzációs érdekességű filmet, ame-

lyet még csütörtökön mutat be az Apolló, a premier közönsége a legnagyobb érdeklődéssel és elismeréssel fogadta.

* A pók ma az Erzsébet-mozgósínházban. A pók a címe azon háromfelvonásos rendkívüli megható drámai szenzációnak, amit ma mutat be a színház Aradon először. E kép úgy a fővárosban, min számos nagyobb vidéki városban a legnagyobb sikert aratta s így méltán hiszük, hogy Ardon is hasonló eredményt fog elérni. A kép tartalma, a színészek játéka és a mesteri rendezés elsőrangú és dicséretreméltó. Rég nem sikerült filmgyárnak ily gyönyörű témát feldolgozni, mint e kép. — Vasárnap *Ella Hall* film kerül bemutatásra.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi november 29-én csütörtökön

B. Bérlet

A. Bérlet

Sztambul rózsája.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

Uj könyvek.

* A Hadsereg képes folyóirata, a magyar tisztek és a művelt magyar ur társadalom e régi kedvelt lapjának ma érkezett száma rendkívül érdekes. Számos időszerű cikkei közül kiemeljük a tengeralattjárókról szóló tanulmányt, a világháború ismertetését. A Hadsereg e számában megtaláljuk Szurmay gyalogsági tábornok honvédelmi miniszternek nagyszabású és feltűnést keltett parlamenti beszédét, melyet a napisajtó papirhiány miatt csak kivonatolva közölhetett. A Hadsereg e számában győzelmes olasz offenzívánkról számos igen érdekes oly eredeti harctéri felvételt találunk, mely más lapban nem jelent meg. Aki valóban érdekes és szakszerűen csoportosított harctéri képeket óhajt, az szerezze meg A Hadsereg háborús füzetét.

* Társaság. Az e heti új számban — többek között — Körmeny Viktor a pesti piaristák kétszáz éves jubeliuma alkalmából meleg hangú remisztenziát ír a kegyesrendi iskola múltjából. A mindig változatos és gazdag társasági rovat, könyvkritika és divatlevél egészítik ki a szépen illusztrált szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára negyedévre 7 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18.

A Magyar Országos Biztosító Intézet R.-t.

Hadi- és Hadikölcsönbiztosítási osztálya.

A m. kir. Honvédelmi Minisztérium Hadseregélyző Hivatalának ellenőrzése alatt az elesettek özvegyeinek és árvaik érdekében és javára. Arad, Temes, Krassó-Szörény és Hunyad-megyék kerületi központja: Arad, Andrassy-tér 21. szám, I. emelet.

Hadikölcsön jegyzés biztosítással kapcsolatban

Bankoknál eszközölt jegyzésekkel egyenlő értékű!

Intézetünk módot nyújt mindenkinek kis összeggel nagy összeget jegyezhetni és amellet saját magáról és családjáról is gondoskodhatni! Aki pl. 1000 korona hadikölcsön-biztosítást köt, 20 éven át évente egészben csak 36 koronát tartozik fizetni. Ha a fél ezen időt megélt, úgy öt évet illeti meg az 1000 koronás hadikölcsön-kötvény, ha bármikor előbb halna meg, akár itthon, akár a harc-téren, úgy azt azonnal halála után családja kapja meg, minden utánfizetés nélkül.

10.000 koronáig

orvosi vizsgálat nélkül köthető hadikölcsön-biztosítás! Bélyeg vagy pótlilleték nem fizetendő! Bármikor be-szűrhető, a befizetett összeg az esetben semvész el! Hadikölcsön-biztosítást köthet minden 16-60 éves egyén, nemre való tekintet nélkül. A hadikölcsön-biztosításból befolyó díjak egy része a m. kir. Honvédelmi Minisztérium Hadseregélyző Hivatala útján az elesett hősek özvegyeinek és árvaiknak fog juttatni és így az, aki a Magyar Országos Biztosító Intézet hadikölcsön-biztosítást köt, nemcsak hazafias kötelességet teljesít, hanem elesett hőseink özvegyeit s árvaikat is támogatja. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a

Magyar Országos Biztosító Intézet Rt. Arad
Andrassy-tér 21., I. emelet.

Telefon 1136.

8132

Ingyenes Tea kostoló a citromiz főraktárban.

Vételkötelezettség nélkül bárki megkóstolhatja az általam forgalomba hozott kitűnő zamatu rumos tea pótlót. A tea pótló igazi rum és tea zamatjánál fogva teljesen pótolja a drága rumot és teát. Egy üveg mely megfelel 15-öt kitűnő teának 2-40 kor., 1 kgr. 35 korona.

Viszont eladóknak engedmény. Kap-ható: **Herkovits-féle citromiz főraktárban** 8144

Arad, Deák F.-utca 29.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Viszketegséget,

sömör, rüh leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti

„BARNÁ ZSIR”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Fiesch-féle! Kérjük. Próbá tégey 1.00 k., nagy tégey 3.— k. Családi tégey 9.— k. Kapható Aradon, Halás Arad gyógyszerárban, Andrassy-tér 22. 7151

Benzinmotoros

tűzifavágó gépet

megvételre

keresek.

Ajánlatok ár és pontos cím megjelölésével Szántó Hirlaplrodába, Temesvár küldendők. 8137

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
63 évre 4-85 annuitás 95% árfolyam
65 évre 5-68 annuitás 90% árfolyam mellett, továbbá **aradi házakra** 50 évre 6% annuitás 98% árfolyam (rövidebb időre is) mellett törlesztéses és változó kölcsonörök folyosítást, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázásokat vállal!

Bonyhádi József

Arad, Kapa-u. 47., d. u. 2-től.
Birtokok és házak eladásra előjegyzve.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoljuk.
Minden szó hirdetési ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 2 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszünk fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Krisztus esték”
levél ment, sürgősen vegye át. 8123

Fiatallány.
megismerkedne komoly úriemberrel, ki őt némileg támogatná. Leveleket „Mókus” jellegre a kiadóba. 8125

Tizenhat éves
szép leány, úri ember tisztességes ismeretséget keres, ki őt támogatná. Levelet a kiadóba kérek „Aratan” jellegre. 8142

Alkalmazást keres.

Irodai tevédekben
jártság egyén, délutáni alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 8136

14 éves
fiatait, 6 középosztályt végzett, géplakatos tanulónak odaadnám, feltételek meg egyezés szerint. Cím Bekó József, Zám. 8180

Deutsches Mädchen
welche Hausarbeiten verrichtet und kocht, sucht Stelle. Adresse in der Administration. 8146

Intelligens
özvegy nő, esetleg övadékkal, hivatali vagy pénzbeszedői állást keres. Cím a kiadóban. 8091

26 éves özvegy,
házvezetői állást keres idősebb úriúrral, parochián, helyben vagy vidéken. Leveleket „Háborus” jellegre. 8128

Alkalmazást nyer.

Nemzeti körház
keres irodai alkalmazásra kereskedelmi iskolát vezető, magyarul és németül beszélő és írő, nőket. Szükségartaléskorúak, Weitzer-utca 9. 8134

Ötkezeles tanítónő 8125
keresünk ipartelepre azonnali belépésre, 14 elemista tanuló oktatására és levizgattatására. Javadalmas teljes ellátás és havi 150 korona. Ajánatok bizonyítványmásokkal Diósi botfajtelepi üzemi vezetősege Béi, Bihar megye küldendők.

Elarusító
leányok felvételnek, kik játékszakkában jártságok előnyben részesülnek a Szinnazi Versenybázisban. 8127

Gyorsköltő gyorsíró,
állandó alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet délután 5-7 óra között. 9000

Szabóasszony,
ki vizsgálni tud, keresetlik. Andrassy-tér 20, II. em. ajtó 14. 8121

Nyomdász-tanulóknak
felvételt két fű, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

Elegáns
butorozott elsőemeleti utcai szoba előszobával, kiadó. Cím a kiadóban. 8126

Vétel és eladás.

16 hajú
pedálos emulom eladó Tokoly úrré- utca 53. 8133

Hálósoba butor,
divány, lépcsőházi és üzletberendezés. eladó. Erdélyi utca 16-18, ház-mesternél. 7946

Egy tisztítópeny,
szőrme bőrés gallériával és egy fekete hosszú toll kabát, eladó. Weitzer János- utca 17. sz. sz. sz. 8145

Butorok adásvétele.
Ebdő, háló- és nappali szobaberendezés. Fa- és vasbutorok kaphatók Garai Károly butorüzletében Arad, Asztalos Sándor- u. 5. sz. 2791

Házasság,
jókörben lévő fiatal eladó. Megtekinthető Perényi-utca 16-18, ház-mesternél. 7946

Baromiféss
elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits gyógyszerüzletében, Ferenc-ter. Kis úveg 1-90 kor., nagy úveg 3-50 kor. 2847

Hegymagot
makól óriás, valamint petrezselyem és egyéb magvakat, ugyisint édes nemzets tormazagot, melyek csirke-képeségért, fajtisztaságért felelősséget vállalunk, legelősebb napi áron szállunk. Formát maximális áron adunk el. **Aranygömbi Borsvénnyárás, Háló.** 8021

Háznált ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Ingatlan.

Eladó
Magyar utca 12. számú ház. Értekezni Tökölly-tér 3. 8114

Értékes utca
17 és Szabadság-tér 4. számú házak eladó. 8131

Purgly Lajosné-utca 93. számú
jókörben lévő ház, haláleset miatt, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 8092

Üzletek.

Szentcseri-üzlet
40 év óta fenálló főforgalmu italmérés és trafik joggal betegség miatt azonnali eladó. Bővebb felvilág. titást Adler Hugó iroda Arad, Weitzer János-utca 1. 7138

Egy élelmiszerüzlet,
vendéglő joggal, nagy vevőkörrel, eladó. Cím a kiadóban. 8118

Különféle.

Jó ebédek
és friss vacsorák, jutányos árban kibordára is kaphatók Kádár Ferencné étkezdéjében, Földes Gábor utca 11. sz. 8149

Elcsézt
27-én este egy nő, széles fekete szíksin, boa a színházról a Szabadság-tér, Rakócay-, Weitzer János-utca s Andrassy-terig haladó uton. Becsületes megtaláló jutalmában részesül. Cím a kiadóhivatalban. 8139

Ferli kalapok
újra alkítását, vasalását, tisztítását elvállalja a kőmogyoró Forray-utca, Gróf Hunyadi palota. 8101

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvételeinek a Messenger-boy rovában, Deák Ferenc- u., Barna Béla hirdetési és hirdetőirodájában Zrínyi- u. és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Gyógyászat.

Tyukszem
és minden bőrceményedés ellen biztosan ható szer, Hens gyógyszerész tyukszem- tapasza. A legmeggröztöttebb tyukszem a tapasz párnái használata után leválnak, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hens gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad. 12

Dr. Schalkovszky
lábizadás elleni szer, biztos, kipróbált aritmátián szer, rögtön hat, ára 1 korona 50 fillér. Kapható Földes és Hens gyógyszerész Arad. 12

Hens Vasas chinaborn.
Süverén szer vérszegénység, sáncór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg- bajok, étvágytalanság, gyomoróntalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések és minden infektívól eredő meg- betegedés ellen ugy felelő- teknek, mint gyermekeknek. Ára 5.- kor. Hens gyógyszerész, Földes gyógyszerész. 12

26998—1917. kh.

HIRDETMEY.

A m. kfr. miniszterinnak a gubacsért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kelt 3967—1917. M. E. sz. rendelet a következőkben teszem közhírré:

A gubacsért az 1353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelethez csatolt jegyzék C) pontja szerint követelhető legmagasabb árak helyébe az 1917 évi október hó 22. napjától kezdve az alább megzabott legmagasabb árak léteznek:

A magyar szent korona országainak területéről származó áru (kivéve Modrus, Rieka és Lika-

krbava megyéket) 100 kg.-ként I. rendű 70 Kor., II. r. 56 kor., III. r. 42 kor. Modrus, Rieka és Lika-krbava megyékből, valamint külföldi származó áru 100 kg.-ként I. r. 60 kor., II. r. 47 kor., III. r. 38 kor. na.

Azért a gubacsért, amelyet az eladó a jelen rendelet életbeléptése előtt kötött szerződés alapján a vevőnek a gubacs forgalomba hozatala tárgyában 1, 353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet és a jelen rendelettel megzabott legmagasabb árak hatályosságának ideje alatt szállit, az eladó a jelen rendelettel megzabott legmagasabb árak korlátai között a szerződésben kikötött ár helyett a jelen rendelettel törént áremelés arányának megfelelő magasabb árt követelhet.

A jelen rendelet az 1353—1917 M. E. számú rendeletet egyébként nem érinti.

Arad, 1917. november hó 9.
Green, főkapitány.

Önkéntes árverés.

Néhai Justh Gyula tornyai (Osánadm.) gazdaságában be beadás folytán főlegessé vált gazdasági eszközök u. m.: eséplőgép, aratógépek, vetőgépek, rosták, triörök, ekék, szekerek, kocsik, hámok, szerszámták, manilla, dohányzsineg, kukák, morzsológ, szecskavágó, répavágó stb. stb. **december hó 8-án délelőtt 9 órakor,** esetleg folytatólag **9-én Tornyan** önkéntes árverésen eladatnak. Előzetes értesítés esetén érdeklődőket 8-án reggel 8 órakor a battonyai állomáson kocsni várja. Ökrök és esikók az árverést megelőzőleg is ugyanott szabadkézből eladatnak. 8093

Jegyezzük
Élelbiztosítással kapcsolatos
VII-ik magyar 6%-os
hadikölcsönt
az Első Magyar Általános Biztosító Társaság
bármely képviselőjénél!

Aradi Polgári Takarékpénztár R. T.**Meghívás!****Az Aradi Polgári Takarékpénztár R. T.**

t. részvényeseit a folyó évi december hó 8-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében
(Andrássy-tér 22. sz., I. emelet) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Határozathozatal az Aradi Kereskedelmi Bank r. t. és az Eleki Első Takarékpénztár r. t. az intézettel való egyesülés, illetve beolvadása tárgyában.
3. Az igazgatóság javaslata 22.500 db 160 K névértékű új részvény kibocsátása által az intézeti részvénytőke 7.200.000 koronáról 10.800.000 koronára való felemelése és a részvények és az azokért befolyó összegek hováfordítása tárgyában.
4. Az alapszabályok 4., 25., 33., 42., 49., 50., 52., 53., 54., 55., 77., 86., 112. §§-ainak továbbá a 19. §. utolsó előtti sorának, a 28. §. második bekezdésének, a 40. §. első bekezdésének, a 60. §. 6. és 8. pontjának, a 61. §. második bekezdésének, a 64. §. utolsó sorának, 71. §. 4. pontjának, 75. §. 2. pontjának és a 122. §. első bekezdésének módosítása.
5. 7 igazgatósági tagnak 1918. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal két évre való megválasztása.
6. 2 felügyelő-bizottsági tagnak 1918. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal két évre való megválasztása.
7. Az igazgatóság felhatalmazása a cégbírótság által az alapszabályok módosításai tárgyában netalán kívánt változtatásoknak és az egyesülések körül szükségeltető intézkedéseknek saját hatáskörében való elintézése iránt.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket folyó évi december hó 5-ig az intézet pénztáránál tértívény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1917. évi november hó 27-én.

7348

Az igazgatóság.

M E G H Í V Ó.

Az Aradi Kereskedelmi Bank r. t. 1917. évi december hó 8-án
délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető kirendelése és két részvényes kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Határozathozatal az Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.-gal való egyesülés tárgyában.
3. Meghatalmazás az igazgatóság részére, hogy az egyesülés körül szükségeltető intézkedéseket és a cégbírótság részéről megnyilatkozó esetleges pótlásokat és intézkedéseket saját hatáskörében megtehesse.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket f. évi dec. 5. déli 12 óráig az intézet pénztáránál tértívény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

7348